

İstihdam kaynağı şirketlere

SALDIRILAMAZ

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, üreten, istihdam sağlayan, yatırım yapan şirketlerin hedef haline getirilmesinin yanlış olduğunu belirterek, "Şirketlerimiz siyasi tartışmaların dışında tutulmalıdır" dedi.

İTO Başkanı Şekib Avdagiç de "Boycot çağrıları yanlıştır. Türkiye, bir aklıselim ülkesidir. Türkiye'nin yerli ve bağımsız ekonomisinin ürünü ve istihdam kaynağı olan şirketlerine saldırılmaz" uyarısında bulundu. ■18'de

Ticaret savaşının sıcak cephesi:

Teknoloji

ABD-Çin teknoloji rekabeti, küresel elektronik sektöründe teknolojik üstünlük mücadelesine yol açıyor. Bu savaş, yapay zekadan otomotive, sosyal medyadan mesajlaşma uygulamalarına kadar birçok alanda veriliyor. Teknoloji firmalarının Çin dışına yönelmesi, küresel üretim haritasında büyük bir değişimi işaret ediyor. Barış Cabacı ■11'de

'Ticari'de rota Türkiye

Otomobil üretimi geçen yıl küresel çapta daralmasına rağmen Türkiye, Avrupa pazarına hafif ticari araç ve kamyonet ihracatını artırdı. Fabrikalarını kapatan dev üreticiler yatırımlarını Türkiye'ye yönlendirdi. Barış Cabacı ■7'de

İSTANBUL TİCARET

"Tüccar, milletin emeği ve üretimini kıymetlendirmek için eline ve zekasına emniyet edilen ve bu emniyete layakat göstermesi gereken adamdır."

H. Odaklı

istanbulticaretgazetesi.com

EKONOMİDEN HABERİNİZ VAR

App Store'dan
Google Play
AppGallery

QR kodu

İstanbul Ticaret Gazetesi

4 NİSAN 2025 YIL: 67 SAYI: 3354

ISSN 1300-3666

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINI

istanbulticaretgazetesi.com

BÜYÜKELÇİ DEMİRCAN, İSTANBUL TİCARET'E KONUŞTU

Afrika pazarına Tunus üzerinden açılalım

Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi Ahmet Mısbah Demircan, iki ülke arasındaki ticari işbirliğinin katma değer üzerinden geliştirilebileceğine dikkat çekti. Büyükelçi Demircan, "Tunus üzerinden, Tunuslu firmalarla işbirliği olanakları göz önünde

bulundurularak, Libya, Cezayir ve diğer Afrika pazarlarına girilebilir" dedi. ■12

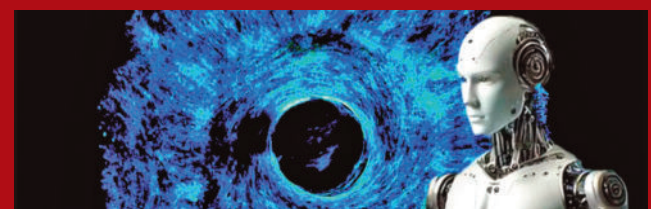
Yapay zekada küresel yarışa hazırlık

TBMM Yapay Zeka Araştırma Komisyonu, Türkiye'yi küresel yapay zeka ekosistemine hazırlıyor. Komisyon Başkanı Fatih Dönmez, çıkacak sonuçların mevzuatın

yanı sıra Türkiye'nin küresel rekabette gücünü artıracak bir vizyon belgesi haline getirileceğini söyledi.

Mesude Demirhan ■10

İnsansı robotlar için yapay kas ürettiler

Bilim insanları, gözün irisini taklit eden, birden fazla yöne hareket edebilen yapay kas üretti.

Yeni yapay kaslar, daha fazla çeviklik için gerçek dokuları taklit ediyor.

Osman Kuvvet ■17'de

Bacasız sanayi bu yaz fark yaratacak

Yunanistan'daki depremler, tatilcileri Türkiye'ye yönlendirdi. Erken rezervasyonlarda talep yükselirken, Türkiye'ye Rusya ve Almanya'dan gelen turist sayısının artması bekleniyor.

GÜVENLİ DESTİNASYON

Ege Denizi'ndeki sismik hareketlilik, tatilcileri güvenli destinasyonlara yönlendirdi. Özellikle Bodrum, Marmaris, Fethiye ve Antalya gibi bölgelere talebin arttığını belirten turizmci, ITB Berlin Fuarı'ndan olumlu izlenimlerle döndü.

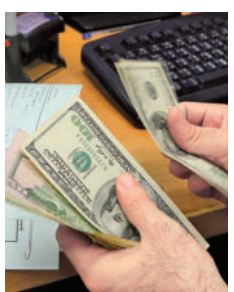
HEDEF 65 MİLYAR DOLAR

Turizmci, erken rezervasyonların arttığını belirterek, bu sezon yeni bir rekor gelebileceğine dikkat çekiyor. Geçen yıl 60 milyar dolarlık döviz girdisiyle kapatan sektör, bu yıl 65 milyar dolarlık turizm gelirine ulaşmayı hedefliyor. ■9

Sena SORKUN

OECD'den küresel borç uyarısı

Dolarizasyon Riski YOK

Goldman Sachs, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) dolarizasyon riskini kontrol altına almak için yeterli alana sahip olduğunu belirtti. ■5'te

AB temiz enerjiyle sanayisini kurtaracak

Avrupa'daki enerji stresi, tarife kriziyle iyice arttı. Avrupa Komisyonu, birlik üyelerinin sanayilerini kurtarmak amacıyla Temiz Sanayi Mutabakatı'nı ve ucuz enerji planını açıkladı. Buna göre, temiz teknoloji ürünlerinde yerlilik oranı yüzde 40'a ulaştırılacak ve ortak hammadde havuzu kurulacak.

Adem Orhum ■6'da

OSB'lerde 'yeşil çarklar' hızlandı

Ebrar Sakal ■13'te

Yeni meslek standartları belirlendi

■3'te

TPAO, petrol arama sahasını genişletiyor

■3'te

Son ağırları atıp rotayı yurt dışına kıracaklar

Barış Cabacı ■2'de

İTO eski Başkanı Fazıl Mehmet Yıldırım son yolculuğuna uğurlandı

İSTANBUL Ticaret Odası'nın 15. ve 16. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Fazıl Mehmet Yıldırım, son yolculuğuna uğurlandı. Yıldırım'ın cenazesi, 1 Nisan günü Zincirlikuyu Camisi'nde ikindi namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından defnedildi. Cenaze törenine, Yıldırım'ın ailesi, yakınları, sevenleri ve iş dünyasından çok sayıda isim katıldı.

AVDAGİÇ'TEN TAZİYE MESAJI

İTO Başkanı Şekib Avdagıç de Yıldırım'ın vefatı dolayısıyla bir taziye mesajı yayınladı. Avdagıç, mesajında Yıldırım'ın İTO'nun markalaşmasında büyük katkılarının olduğunu belirtti.

ESERLERİYLE ANILACAK

Avdagıç, "İTO'nun markalaşmasında ve hizmetlerinin yaygınlaşmasında büyük katkıları olan İstanbul Ticaret Odası 15. ve 16. Dönem Yönetim Kurulu Başkanımız Fazıl Mehmet Yıldırım, Hakk'ın rahmetine kavuştu. Türkiye'nin ekonomik olarak en zor dönemlerinin aşılmasında tecrübesiyle yol gösteren başkanımıza Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına, sevenlerine, iş dünyamıza ve İTO camiamıza başsağlığı diliyorum. İstanbul Ticaret Odası camiası, bıraktığı eserleriyle onu daima takdir hisleri içinde sevgi ve saygıyla anacak" dedi.

Son ağları atıp dümeni yurt dışına kıracaklar

BARIŞ CABACI

Balıkçılık sezonu, 15 Nisan'da sona erecek. Sezonun bereketli geçtiğini belirten balıkçılar, rotayı yurt dışına çevirdi. Yetiştiricilik balıkçılığında 120 ülkeye ihracat yapan balıkçılık sektörünün yüzünü dış pazarlarda talep gören Türk somonu güldürüyor.

1 Eylül'de başlayan denizlerdeki av sezonu, 15 Nisan'da sona eriyor. Sezonun kapanmasına sayılı günler kala balıkçılar son ağlarını denize bırakırken, tezgahlarda ise denizden avlanan son balıklar yerini almaya başladı. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen takvime göre, 15 Nisan itibarıyla büyük ölçekli balıkçı tekneleri için av yasağı başlıyor. Bu dönemde denizlerdeki balık stoklarının korunması ve gelecek nesillerin de balıkla buluşabilmesi hedefleniyor. Yasağın başlamasıyla birlikte gırgır ve trol avcılığı yasaklanacak, ancak küçük ölçekli kıyı balıkçıları avcılığa devam edebilecek.

SEZON ERKEN BİTTİ

Ramazan ayında genelde balık tüketilmemesinden dolayı sektör temsilcileri bu ayda da beklenenleri alamadı. Bu senenin gözde ve tezgahlarda en çok görünen balığı da palamut oldu. Balıkçılar, sezon boyunca özellikle hamsi, palamut ve istavritte verimli bir dönem geçirdiklerini ifade ederken, bazı bölgelerde ise olumsuz hava koşulları ve deniz suyu sıcaklıkları av miktarını etkiledi. Sezonun sona ermesiyle birlikte tüketicilere dondurulmuş ya da kültür balıklarının tercih etmeleri öneriliyor. Balıkçı tezgahlarında ise önümüzdeki dönemde levrek, çipura ve alabalık gibi çiftlik balıkları daha fazla yer alacak.

2025 balıkçılık sezonunun balıkçılarımız için verimli geçtiğini

belirten İstanbul Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği (İSHİB) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Oğulcan Kemal Sagun, şu bilgiyi verdi: "Sezonun başlarında bol başlayan palamut avcılığı, bize palamut yoğunluklu bir sezon geçireceğimizi düşündürdü. Ancak daha sonra sezon ortalarında bollaşan hamsi avcılığı ve özellikle Marmara bölgesinde görülen lüfer ve çinekop avcılığı ile balıkçı dostlarımız hem çeşitlilik hem miktar açısından mutlu oldukları bir sezon yaşad. Maalesef bu sezonun üzücü tarafı ise artan maliyetleri karşılamakla ilgili yaşanan sıkıntıydı. Personel, akaryakıt, ambalaj gibi giderlerdeki artış, balık fiyatlarına tam olarak yansıtılamadı. En besleyici ve sağlıklı protein kaynaklarından biri olan balık, diğer hayvansal protein kaynakları ile fiyat yönünden gayet rekabetçi bir noktada olduğu için tüketim alışkanlıklarını da olumlu yönde etkiliyor."

ROTA AKDENİZ

Nisan ayında balık ekosisteminin korunması için av sezonunun sonlanması teknelerin rotasını değiştiriyor. İSHİB Başkan Yardımcısı Oğulcan Kemal Sagun, "Nisan ayı ile sonlanacak av sezonunu müteakip mayıs ayından sonra Akdeniz'de orkinos avcılığı başlayacak. Kota sahibi teknelerimiz, Akdeniz açıklarına orkinos avlamaya gidecekler. Bir kısım balıkçılarımız ise tekneleriyle beraber Afrika kıyılarına, Moritanya, Senegal veya Umman

gibi ülkelere pelajik türde balık avlamaya gidecek" bilgisini verdi.

TÜRK SOMONUNU SEVDİLER

Türkiye akuakültür sektörünün, büyüme trendini avcılığa bağlı olmayan bir biçimde sürdürmeye devam ettiğini söyleyen Oğulcan Kemal Sagun, "2024 yıl sonu itibarıyla 2 milyar doların üzerinde ihracat yapan Türk su ürünleri sektörünün bu ihracat rakamının yüzde 90'ı yetiştiricilik ürünlerinden geliyor. Hali hazırda ihracat bazında tüm diğer hayvansal ürünlerden daha fazla gerçekleşen balık ihracatımızda başlıca türler, levrek, çipura, Türk somonu, orkinos ve alabalık. Ülkemiz levrek ve çipura üretiminde dünya lideri konumunda iken, son 10 yılda dünya pazarına tanıttığımız Türk somonu başta Rusya ve Japonya olmak üzere çok sevilen ve tercih edilen bir tür olarak öne çıkıyor" dedi.

YANLIŞ ALGI İÇ PAZARI DARALTIYOR

Türkiye'de yetiştirilen balıkların 120 ülkeye ihraç edildiğini belirten İSHİB Başkan Yardımcısı Oğulcan Kemal Sagun, şunları kaydetti: "Su ürünlerinde iç pazardan gelen talep az. Türk balıklarını severek tüketen bütün bir dünya örneği karşısında hâlâ yetiştiricilik ürünlerine haksız bir lezzet ve sağlık yakıştıması ile önyargılı yaklaşan kendi halkımız, balığı evde değil, ev dışında tüketmeyi tercih ediyor. Bu konuda önümüzdeki dönemde Tarım ve Orman Bakanlığı ve üretici firmalarımız ortaklığında tüketimi teşvik edici projeler geliştirebilmeyi umuyoruz."

MIPCOM 2025

Palais Des Festivals, Cannes - Fransa
13 - 16 Ekim 2025

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

DİZİ, FİLM, İÇERİK, TV VE YAPIM SEKTÖRÜNÜN PRESTİJLİ ETKİNLİKLERİNDEN MIPCOM 2025'TE YERİNİZİ ALIN DÜNYAYA AÇILIN

MIPCOM 2025 GENEL BAKIŞ

- 11.000 sektörün üst düzey uluslararası profesyonel temsilcisi
- 2.000 katılımcı firma
- 5.000 format ve içerik alıcılardan
- 100 ülke
- Dünyanın içerik sektöründeki lider buluşma noktası

ÜRÜN GRUPLARI

- Animasyon
- Belgesel
- Dijital İçerik, Dizi
- Format (vb.)
- Ortak Yapım
- Sinema / TV Filmi

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak kataloğunda firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar sürecinde ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- Stant büyüklüğü ile orantılı giriş kartı temini

DESTEK İŞLEMLERİ İÇİN:

- T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından fuara %50 oranında destek öngörülmektedir.
- Yurt dışı etkinlik katılım desteğinden faydalanmak için, firmanın güncel olarak Hizmet İhracatçıları Birliğine Üyeliği ile birlikte "5448 sayılı Karar ve Genelgede" yer alan Temel Bilgi ve Belgeler (EK - 1)'de tanımlanan nitelikleri haiz olması gerekmektedir.

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 900 Euro / m²
Minimum Katılım Alanı : 5 m²

**İSTANBUL
TİCARET
ODASI** 1882

Begüm Ece

0 212 455 65 03
begum.ece@ito.org.tr

Mine Güneş

0 212 455 61 06
mine.gunes@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito | /itokurumsal

İstanbul'un gözde balık durakları

İstanbul Boğazı, sahip olduğu doğal zenginlik ve deniz canlılarıyla hem amatör hem de profesyonel olta balıkçılarının gözdesi. Şehrin dört bir yanında birbirinden verimli meralar yer alıyor ve her biri farklı balık türleriyle öne çıkıyor. Halk arasında 'denizin kuru fasulyesi' olarak bilinen istavrit, İstanbul Boğazı'nın en yaygın balıklarından. Özellikle Akıntıburnu'ndan başlayarak Yeniköy ve Aşıyan arasında sıkça avlanıyor. Beşiktaş sahilinde zaman zaman rastlansa da bu bölge genellikle balığın uğramadığı noktalar arasında.

■ Galata ve Unkapanı köprüleri:

Haliç'in giriş noktaları olan Galata ve Unkapanı Köprüleri, çeşitlilik bakımından oldukça zengin meralar. Ancak burası yeni başlayanlar için pek uygun değil. Akıntılar, derinlik farkı ve yoğunluk nedeniyle bu bölge daha çok tecrübeli balıkçılar tarafından tercih ediliyor.

■ Yenikapı ve Sarayburnu:

Eminönü'nü geçtikten sonra ulaşılan Yenikapı'da, Sarayburnu Askeriyesi'nin hemen altı ile Yeşilay Cemiyeti'nin bitiminde bulunan meydan, olta

balıkçılarının buluşma noktalarından biri. Bu sahil boyunca farklı noktalarda av yapılılabılırken, Yenikapı Etkinlik Alanı geniş yapısıyla rahat bir av imkanı sunuyor.

■ Beykoz'dan Pendik'e bereketli meralar:

Anadolu yakasında Beykoz'dan Anadolu Kavağı'na kadar uzanan sahil yolu ile Üsküdar-Kanlıca hattı, balıkçıların sık tercih ettiği bölgeler arasında. Ayrıca Maltepe ve Pendik sahilleri de

verimli meralar arasında yer alıyor. Bu noktalarda istavrit başta olmak üzere kefal ve zaman zaman sardalya avlamak mümkün.

■ Büyük balık peşinde olanlar:

Daha iri balıkların hedeflendiği avlar için ise Marmara Denizi'ne yakın kıyılar ile Karadeniz'e açılan Rumelifeneri ve Poyrazköy öneriliyor. Bu bölgelerde zaman zaman lüfer, çinekop ve levrek gibi büyük balıklarla karşılaşmak mümkün.

Gemilerde hurda teşvik kapsamı genişledi

TÜRK bayraklı gemilerin hurdaya ayrılarak yerlerine yeni gemilerin inşasını teşvik etmek amacıyla yürürlükteki yönetmelikte önemli değişiklikler yapıldı. Hurdaya Ayrılan Türk Bayraklı Gemilerin Yerlerine Yeni Gemi İnşa Edilmesinin Teşvikine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete’de yayımlandı.

Buna göre, hurdaya ayrılacak gemilerin minimum tonajı 10 kat artırılarak 5 bin GT’den 50 bin GT’ye yükseltirken, 25 bin GT ile sınırlı olan hurda teşvik başvuruları iki kat artırılarak 50 bin GT’ye çıkarıldı. Teşvikten yararlanabilecek gemi tipleri ve hurdaya ayrılacak gemilere ilişkin belgelerin kapsamı da genişletildi. Bu değişiklikte teşvik kapsamına alınan gemi sayısı artırılmış oldu.

Eczacıların gelir kaybı önlenecek

BEŞERİ Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar, Resmi Gazete’de yayımlandı. Kararla eczacı kâr oranları ile ilgili 6. maddeye ekleme yapıldı. Buna göre, alternatif geri ödeme modelleri kullanılarak yapılacak alımlara konu ilaçlar haricindeki ürünlerin perakende satış fiyatı belirlenirken uygulanan eczacı kâr oranlarına esas depocuya satış fiyatı barem değerleri, Euro değerinde yapılan değişiklik oranında artırılabilecek.

Yeni meslek standartları belirlendi

MESLEKİ Yeterlilik Kurumu’nun Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliği, Resmi Gazete’de yayımlandı. Karar kapsamında, Şeker Pancarı Bıçakçısı (Seviye 4), Şeker Pancarından Ham Şerbet Üretim Operatörü (Seviye 4), Şeker Pancarından Koyu Şerbet Üretim Operatörü (Seviye 4), Şeker Pancarı Ham Şerbet Filtrecisi (Seviye 4) ulusal meslek standartları ilan edildi.

**QR KODLA
BİZE BAĞLANIN**

HER GÜN 250 YENİ ŞİRKETİN BİLGİLERİNİ ALIN

İstanbul Ticaret Odası’nda (İTO) her gün yaklaşık 250 yeni şirketin kaydı gerçekleştiriliyor. Bu listelere İstanbul Ticaret Gazetesi okuyucuları artık kolayca ulaşacak.

İTO’da son bir hafta içinde kurulan yeni şirketlerin listesine ulaşmak için **QR kodu taramanız** ya da bilgisayarınızda https://www.ito.org.tr/documents/qr_code/250325.pdf adresini ziyaret etmeniz yeterli.

Sofralık yumurta ihracatında fon kesintisi arttı

Fiyat istikrarına katkı sağlanması ve vatandaşların makul fiyatlarla alışverişinin kolaylaştırılması için sofralık yumurta ihracatında uygulanacak kesinti tutarı, kilogramda 0.5 dolardan 1.5 dolara yükseltildi.

SOFRALIK yumurta ihracatına uygulanan fon kesintisi kilogramda 0.5 dolardan 1.5 dolara yükseltildi. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Ticaret Bakanlığı’ndan konuya ilişkin yapılan açıklamada, gıda arz güvenliğinin önündeki risklerin bertaraf edilerek Türkiye’de sürdürülebilir gıda arzının sağlanması ve yurt içi tüketimin vatandaşlar için makul fiyatlarla karşılanması hedeflerine dikkat çekildi.

ÖNLEMLER KARARLILIKLA SÜRECEK

Bu doğrultuda, 25 Şubat 2025’teki düzenlemeyle sofralık yumurta ihracatında kilogram başına 50 cent kesinti uygulanmaya başlandığı hatırlatılan açıklamada, şunlar kaydedildi: “İlgili düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihi müteakip durum incelendiğinde, uygulamanın dezenflasyonist etkileri görülmekle birlikte, ülkemiz

menşeli yumurtaya yönelik devam eden dış talebin de etkisiyle yukarı yönlü fiyat hareketliliğinin devam ettiği gözlenmiştir. Sofralık yumurta ürününde fiyat istikrarına katkı sağlanması ve vatandaşlarımızın ilgili ürüne makul fiyatlarla ulaşımının kolaylaştırılması amacıyla sofralık yumurta ihracatında uygulanacak kesinti tutarı, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kilogramda 0.5 dolardan 1.5 dolara yükseltilmiştir. Önümüzdeki

dönemde de başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere kamu ve özel sektördeki ilgili tüm paydaşlarımızla güçlü bir işbirliğini ve koordineli çalışmayı sürdüreceğiz. Gıda arzının ve güvenliğin korunması ve gıda piyasalarında oluşabilecek spekülasyonların önlenmesine yönelik görev ve yetki alanımızdaki bütün politika ve denetim araçlarına kararlılıkla başvurmaya devam edeceğiz.”

EPDK, deprem bölgesinde avans ödemelerini erteledi

ENERJİ Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 6 Şubat’taki Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilerinin devam etmesi nedeniyle olağanüstü hal kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren belirli dağıtım lisansı sahibi şirketlerin avans ödemelerine ilişkin erteleme ve bu süre boyunca piyasa işletmecisi ve katılımcısına temerrüt faizi uygulamama kararı aldı.

EPDK’nın konuya ilişkin Kurul kararı, Resmi Gazete’de yayımlandı. Buna göre, 31 Aralık’a kadar olağanüstü hal kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, görevli tedarik şirketleri, Organize Sanayi Bölgelerinin doğrudan veya dolaylı olarak ortağı olduğu tedarik şirketleri için Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği’nde belirtilen avans ödeme bildirimlerinde yer alan bedellerin, ilgili fatura dönemine ilişkin fatura son ödeme tarihine kadar ertelenmesine ve bu süre boyunca piyasa işletmecisi ve katılımcısına temerrüt faizi uygulanmamasına karar verildi.

Karar, 1 Nisan’da yürürlüğe girdi.

Tarımsal girişime 188 milyon Euro

TARIM ve Orman Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, bu yıl toplam 188 milyon Euro’luk hibe için 5 farklı kategoriden çağrı ilanına çıkacak. Çağrılar, Yerel Kalkınma Stratejileri, Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım-Biyçeşitlilik, Toy Kuşu Popülasyonu ve balıkçılık başlıklarını taşıyor.

TPAO, petrol arama sahasını genişletiyor

TÜRKİYE Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Siirt ve Şırnak’ta bulunan arama ruhsat sahasının genişletilmesi için başvurdu.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’nün Petrol Hakkına Müteallik Kararları, Resmi Gazete’de yayımlandı.

Buna göre TPAO, Siirt ve Şırnak’ta sahip olduğu AR/TPO/K/M48-c1 pafta no’lu petrol arama ruhsat sahasına 15 bin 346 hektarlık M48-c3 paftasının ilavesi için başvurdu.

Solvent ve bazı petrol ürünlerine gümrük düzenlemesi

SOLVENT ve bazı petrol ürünlerinin serbest dolaşıma giriş işlemleri, Mersin Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü’nden de yapılabilecek.

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan Gümrük Genel Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete’de yayımlandı.

Buna göre, Mersin Serbest Bölgesi’nde üretilen solvent ve bazı petrol ürünlerinin serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılabileceği yetkili gümrük idareleri listesine Mersin Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü de eklendi.

ZEPS 2025 FUARI

Zenica - Bosna Hersek Federasyonu
10 - 13 Eylül 2025

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

DESTEĞE
ESAS TUTAR
7.375 TL/m²

2025
ZEPS

AVRUPA’NIN KALBİNDE BULUŞALIM!

ZEPS 2025

- Ülkemiz ile Bosna Hersek Federasyonu arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması
- Bosna Hersek’in her yıl artan ticaret hacmi
- Bölgenin en önemli genel ticaret fuarlarından
- İkili görüşme organizasyonu

İLGİLİ SEKTÖRLER

- Ahşap İşleme ve Mobilya
- Ayakkabı
- Bankacılık Hizmetleri
- BT ve Siber Güvenlik
- Bilgi Teknolojisi ve Telekomünikasyon
- Dekorasyon
- Enerji ve Ekoloji
- Geniş Tüketim
- Gıda ve Tarım
- İnşaat
- İş Güvenliği
- Kentsel ve Belediye Ekipmanları
- Kozmetik ve Kişisel Bakım
- Metal Endüstrisi
- Sağlık
- Tekstil ve Ürünleri
- Temizlik
- Turizm

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Her firmanın sektörüne ilişkin özel ikili görüşmeler düzenlenmesi
- Fuar web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Katılıma ilişkin hazırlanacak broşürde firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince iletişim ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- Devlet desteğine ilişkin ilgili İhracatçı Birliği tarafından talep edilen dosya masraf bedelinin karşılanması

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 300 Euro / m²

Yeşim Yıldız	Sibel Tayanc	Aylin Odabas	Tanju Özbay
0212 455 61 15 0530 962 01 39 yesim.yildiz@ito.org.tr	0212 455 61 11 0530 664 86 18 sibel.tayanc@ito.org.tr	0533 959 30 57 aylin.odabas@ito.org.tr	0212 455 47 73 0539 931 51 24 tanju.ozbay@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

İstanbul'da mart enflasyonu yüzde 3.79

İstanbul'da martta perakende fiyatlar önceki aya göre yüzde 3.79, toptan fiyatlar ise yüzde 2.30 artış kaydetti.

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO), İTO 2023=100 bazlı İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi ile Toptan Eşya Fiyatları İndekslerinin mart ayı verilerini açıkladı. Buna göre, kentte perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi yüzde 3.79, toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ise yüzde 2.30 arttı.

İstanbul'da yaşanan fiyat değişimlerini gösteren İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi'nin mart ayında geçen yılın aynı ayına göre değişim oranı yüzde 46.23 olarak gerçekleşti.

TÜKETİCİ FİYAT İNDEKSİ

Mart ayında İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi'nde; bir önceki aya göre alkollü içecekler ve tütün harcamaları grubunda yüzde 7.31, haberleşme harcamaları grubunda yüzde 4.50, gıda ve alkolsüz içecekler harcama grubunda yüzde 4.22, konut harcamaları grubunda yüzde 3.59, ulaştırma harcamaları grubunda yüzde 3.15, çeşitli mal ve hizmetler harcama grubunda yüzde 3.11, ev eşyası harcamaları grubunda yüzde 1.27, eğlence ve kültür harcamaları grubunda yüzde 0.32, giyim ve ayakkabı harcamaları grubunda yüzde 0.09, sağlık harcamaları grubunda yüzde 0.03, eğitim harcamaları grubunda yüzde 0.03 artış izlenirken, lokanta ve oteller harcama grubunda yüzde 0.06 azaldı.

İstanbul'da 2025 Mart fiyat indeksinin belirlenmesinde alkollü içecekler ve

tütün harcamaları grubunda yer alan ürünlerde izlenen yukarı yönlü fiyat değişimleri, çeşitli mal ve hizmetler, haberleşme gruplarında yer alan bazı ürün ve hizmetlerde izlenen fiyat değişimleri ile gıda harcamaları gruplarında yer alan ürünlerdeki mevsimsel fiyat değişimleri etkili oldu.

2025 Mart ayında en yüksek grup artışı yüzde 7.31 ile alkollü içecekler ve tütün harcamaları, en çok azalış 0.06 ile lokanta ve oteller harcama grubunda izlendi.

TOPTAN EŞYA FİYATLARI

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan ve Şubat 2025'te yüzde 2.33 artan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi, mart ayında yüzde 2.30 arttı.

Martta bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı yüzde 33.17, yıllık ortalama değişim oranı ise yüzde 46.12 oldu.

Mart 2025'te toptan fiyatlarda bir önceki aya göre, kimyevi maddeler grubunda yüzde 4.83, gıda maddeleri grubunda yüzde 3.64, inşaat malzemeleri grubunda yüzde 1.64, madenler grubunda yüzde 1.59, yakacak ve enerji maddeleri grubunda yüzde 1.39 artış, işlenmemiş maddeler grubunda yüzde 0.67 azalış gözlemlenirken, mensucat grubunda fiyat değişimi olmadı.

Yıllık ortalama bazda mart ayı gruplar itibarıyla artışlar ise sırasıyla, inşaat malzemelerinde yüzde 92.81, mensucatta yüzde 71.96, kimyevi maddelerde yüzde 47.09, gıda maddelerinde yüzde 43.70, yakacak ve enerjide yüzde 36.08, işlenmemiş maddelerde yüzde 34.44, madenlerde yüzde 30.02 artış şeklinde gerçekleşti.

Tarımsal hasılda Avrupa lideriyiz

COVID-19 salgını ve savaşlar, dünyada gıda güvenliğini daha da artırdı. Tarım, Türkiye ekonomisinin önemli sektörleri arasında yer alırken, ülkede 206 çeşit mahsul üretiliyor. Türkiye, bu ürünlerin çoğunda kendine yeter durumda olduğu gibi dünyanın ve Avrupa'nın önemli üreticileri arasında yer alıyor.

İŞGÜCÜNÜN YÜZDE 20'Sİ

Türkiye, dünyada sebze ve meyve üretiminde 4., bitkisel üretimde de 11. sırada. Tarım sektörü, ülkenin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'sının (GSYH) yaklaşık yüzde 7'sini oluşturuyor ve işgücünün yaklaşık yüzde 20'sine istihdam sağlıyor. Çiğ süt üretiminde dünyada 9., Avrupa'da 3. sırada yer alan Türkiye sığır eti üretiminde dünyada 7.,

Avrupa'da birinci sırada. Türkiye, tavuk eti üretiminde dünyada 9., Avrupa'da da 2. sırada bulunuyor. Yumurta üretiminde dünyada 10., Avrupa'da 2. sırada yer alan Türkiye, bal üretiminde dünyada 2., Avrupa'da da ilk sırada. Ülke, su ürünleri yetiştiriciliğinde de dünyada 16., Avrupa'da da 2. sırada konumlanıyor.

74 MİLYAR DOLAR

Türkiye'de 2002'de 25 milyar dolar olan tarımsal hasıla, 2024 yılında 74 milyar dolara yükseldi. Tarım sektörü ihracatı da aynı dönemde 3.8 milyar dolardan 32.6 milyar dolara çıktı.

Türkiye tarımsal hasılda dünyanın önde gelen ülkelerini izledi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Dünya Bankası, ülkelerin tarımsal hasıla

verilerini güncel olarak 2023 yılına kadar hesapladı. Buna göre, dünyada 2013'te tarımsal hasılda 855.9 milyar dolarla ilk sırada Çin yer almış, sıralamada 318.4 milyar dolarla Hindistan ikinci ve 222.5 milyar dolarla ABD üçüncü olmuştu. Türkiye de söz konusu yılda 63.9 milyar dolarla dünyada 8. sırada yer bulmuştu.

AVRUPA SIRALAMASI

Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında da son yıllarda ilk sıralarda dikkati çekti. Rusya, 2013'te tarımsal hasılda 68.6 milyar dolarla ilk, Türkiye 63.9 milyar dolarla ikinci ve İtalya 44.3 milyar dolarla üçüncü olmuştu. 2023 verilerine göre de Türkiye Avrupa'da tarımsal hasılda birinci sıraya yükseldi. Türkiye'yi, 67.7 milyar dolarla Rusya ve 53.1 milyar dolarla Fransa takip etti.

Derleyen: Necmi Uysal necmi.uysal@ito.org.tr

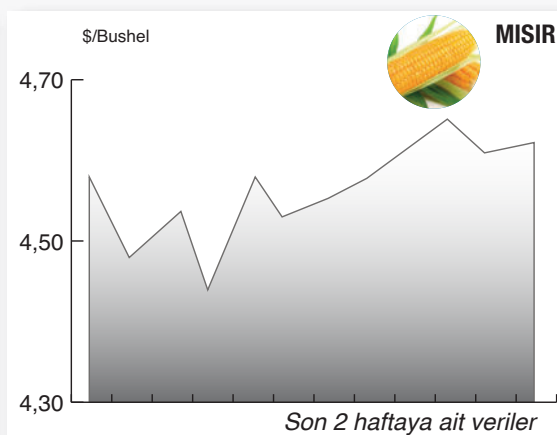
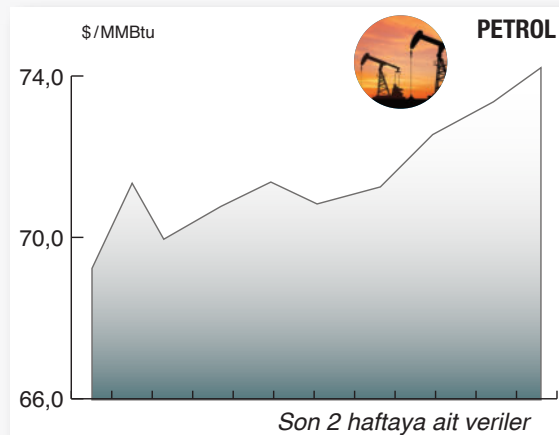
Uluslararası emtia piyasaları

Güncel Haftalık Yıllık

			Değişim %
ENERJİ	Petrol (Brent, \$/Varil)	73.0	4.0 -15.3
	Doğalgaz (Henry Hub, \$ /MMBtu)	3.91	-4.4 141.4
	Doğalgaz (Dutch TFF, EURO/MWh)	42.2	4.0 48.1
	Termal Kömür (\$/Ton, FOB, Newcastle)		
	Avustralya, 6.000 KCal/kg)	96.9	-0.2 -24.8
METALLER	Altın (\$/Ons)	3.016	-0.9 38.9
	Gümüş (\$/Ons)	33.1	-2.6 35.8
	Platin (\$/Ons)	973	-3.0 7.6
	Bakır (\$/Ton)	9.813	-0.4 12.2
	Alüminyum (\$/Ton)	2.622	-1.4 13.1
	İnşaat Çeliği (Çin, \$/Ton)	441	0.4 -17.2
	Demir Cevheri (\$/Ton, CFR, Tianjin-Çin, %63.5)	109	1.9 -8.4
	Kurşun (\$/Ton)	2.020	-2.6 1.5
	Kalay (\$/Ton)	34.611	-1.6 26.3
	Çinko (\$/Ton)	2.946	1.7 21.5
TARIM ÜRÜNLERİ	Nikel (\$/Ton)	15.891	-1.0 -5.8
	Buğday (\$/Ton)	201	-2.4 -1.4
	Mısır (\$/Bushel)	4.64	1.5 5.5
	Mısır (\$/Ton)	183	
	Pamuk (\$/Lb)	0.65	-0.5 -29.4
	Kakao (\$/Ton, Londra)	7.903	-1.5 -23.7
	Kahve (\$/Lb)	3.94	1.8 111.8
	Şeker (\$/lb)	0.19	-3.2 -8.2
	Kereste (\$/m³)	290	4.4 14.5
	Ayçiçek Yağı (USD/Ton)	1.330	-0.6 55.0
	Palmiye Yağı (\$/Ton)	1.034	-0.1 12.3
	Baltık Kuru Yük Endeksi	1.643	-0.9 -26.7
	Emtia Endeksi (CRB Index)	371	0.8 11.1

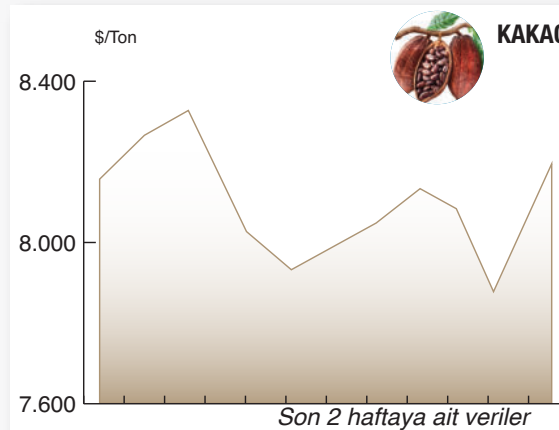
Veriler, 24 Mart 2025 itibarıyla düzenlenmiştir.

En hareketli ürünler

Venezuela hamlesi

ABD Başkanı Donald Trump'ın, Venezuela'dan 2 Nisan'dan başlamak üzere petrol alacak ülkelere yüzde 25 gümrük vergisi uygulayacağını açıklaması, brent petrolünü yüzde 4 artışı üç haftanın zirvesine taşıdı. Bu karar; Çin, Hindistan, İspanya, hatta ABD'ye petrol akışının azalması anlamına geliyor. Rusya-Ukrayna arasındaki ateşkes görüşmeleri ve OPEC+'nın nisan ayı itibarıyla uygulamaya koyacağı üretim artışı beklentileri ise kısa vadede fiyat dengelenmesi sağlıyor. Bu arada Hindistan'ın yeniden Rusya'dan petrol almaya başlayacağı belirtiliyor.

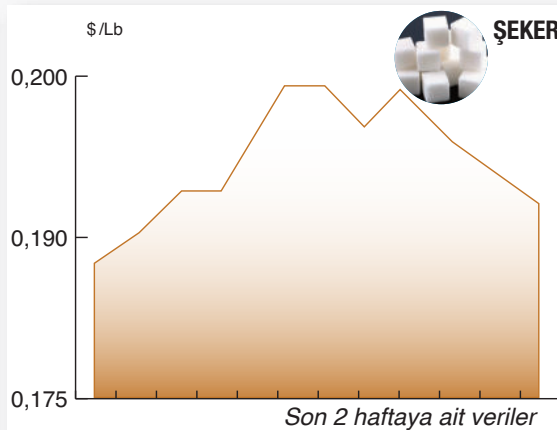

Bu yıl sakın

Kakao, bu yıl daha sakın bir seyriz izliyor. Mart ayı başından itibaren 8 bin dolar civarında hareket eden kakao fiyatı, haftayı 8 bin 159 dolardan kapatırken, yıllık düşüş yüzde 23.7 oldu. Batı Afrika'daki kakao üretim bölgelerinde olumlu hava koşulları ve yüksek üretim beklentisi, zayıf seyrin en önemli nedeni. Fildişi Sahili'nde artan yağışlar ve bunun sonrası görülen sıcak hava, nisan-eylül arasındaki ara sezon ürününün gelişmesine imkan veriyor. Uluslararası Kakao Organizasyonu da 2024-25 sezonunda 142 bin ton üretim fazlası öngörüsünde bulundu.

Ekim alanları artıyor

Mart ayı başında keskin bir düşüşle 4.36 dolara kadar gerileyen mısır fiyatları, geçen haftayı yüzde 1.5 artışla 4.64 dolardan kapattı. Ancak ABD'de mısır ekim alanlarının yüzde 4.2 artışla 94.6 milyon acre'ye çıkması ve Hindistan'da mısır ekim alanlarındaki yüzde 8.8 artışın yanında kuş gribi salgını nedeniyle tavuk yemi talebinin düşmesi gibi gelişmeler, artışın kısa soluklu olacağı yorumlarına neden oluyor. Bu arada artan ihracat talebinin yarattığı fiyat baskısı, üretimdeki artışla dengeleniyor.

Dolar etkisi

Şeker fiyatları, zayıf ABD doları ve küresel üretim düşüşü kaygısıyla gerileyerek haftayı 19.2 centten kapattı. Brezilyalı Unica, 2024-25 sezonu şeker üretiminin yüzde 5.6 düşüşle 39.82 milyon tona gerilediğini açıkladı. Hindistan Şeker ve Biyo Enerji Üreticileri Birliği, aynı dönem için üretim tahminini 27.27 milyon tondan 26.4 milyon tona indirdi. Diğer taraftan, 2025-26 sezonu için Brezilya ve Taylan'da şeker üretiminde artış beklenirken, USDA küresel şeker üretiminin 2024-25 döneminde yüzde 1.5 artış olacağı tahmininde bulundu.

Merkez Bankası yeterli alana sahip

Rezervlerden güçlü duruş

Dünyanın önde gelen yatırım bankalarından Goldman Sachs, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) dolarizasyon riskini kontrol altına almak için yeterli alana sahip olduğunu belirtti. Analizde, TCMB'nin brüt rezervlerinin 174 milyar dolar ile tüm zamanların en yüksek seviyesini gördüğüne dikkat çekildi.

ABD'li yatırım bankası Goldman Sachs, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) dolarizasyon riskini kontrol altına almak için yeterli alana sahip olduğunu belirterek, doların 12 ay sonra 42 lira seviyesinde olacağını savundu.

REZERVLER GÜÇLÜ

Bankanın 'Türk lirası ve TCMB faiz patikası' hakkındaki analizinde, TCMB'nin faiz indirim döngüsüne ara vererek veya liranın değer kaybını yavaşlatarak

dolarizasyon riskini kontrol altına almak için yeterli alana sahip olduğu vurgulandı. Analizde, TCMB'nin brüt rezervlerinin 174 milyar dolar ile tüm zamanların en yüksek seviyesinde olduğu hatırlatılarak, Merkez Bankası'nın swaplar hariç net rezervlerinin geçen yılın başından beri yaklaşık 100 milyar dolarlık artış gösterdiği ifade edildi.

TAHMİNİMİZ DEĞİŞMEDİ

TCMB'nin nisan toplantısında 250 baz puanlık indirim öngörüsüne yönelik beklentinin

zayıfladığının ifade edildiği analizde, şu değerlendirme yapıldı: "12 ay sonrası için 42 lira olan döviz tahminimizi değiştirmek için bir neden görmüyoruz. Bu nedenle enflasyon ve uzun vadeli faiz tahminlerimiz üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu değerlendiriyoruz."

Analizde, yabancı yatırımcıların ileriye dönük olası satış baskısının muhtemelen sınırlı kalacağını beklediği ifade edilerek, son gelişmelerin Türkiye'nin ekonomik büyümesi üzerinde sınırlı etkisi olacağı öngörüldü.

Fed'den 2 yıl üst üste büyük zarar

ABD Merkez Bankası (Fed), 2024 yılına ilişkin denetimli mali tablolarını yayımladı. Buna göre, Fed'in faaliyet zararı geçen yıl 77.6 milyar dolar olarak hesaplandı.

2022'DE KÂR ETTİ

Banka, 2023'te de 114.3 milyar dolarlık faaliyet zararı açıklamıştı. Bu dönemde Fed'in zararının boyutunun azaldığı dikkati çekti. Fed, en son 2022'de kâra geçmiş ve 58.8 milyar dolarlık

kâr bildirmişti. Bankanın faiz giderleri, geçen yıl 226.8 milyar dolara düştü. Bu tutar, 2023'te 281.1 milyar dolar

olarak kaydedilmişti.

FAİZ GELİRİ GERİLEDİ

Faiz gelirleri ise 2023'teki 174.5 milyar dolar seviyesinden geçen yıl 158.8 milyar dolara geriledi. Söz konusu dönemde, Fed'in zararında, 2020 ve 2021 yıllarında etkili olan Covid-19 salgınının ardından 2022 ve 2023'te yükselen enflasyonu kontrol altına almak amacıyla faiz oranlarını artırması etkili oldu.

Gecelik borç verme faizi yükseltildi

MERKEZ Bankası, gecelik vadede borç verme faiz oranını yüzde 46'ya yükseltirken, politika faizini yüzde 42.5'te, gecelik vadede borçlanma faiz oranını ise yüzde 41'de sabit tuttu.

Merkez Bankası, tarafından yapılan Para Politikası Kurulu Ara Toplantı Kararına ilişkin duyuruda, Yaşar Fatih Karahan başkanlığında kurulun, finansal piyasalardaki gelişmeleri değerlendirmek üzere toplandığı belirtildi.

Toplantıda, söz konusu gelişmelerin enflasyon görünümü

açısından oluşturabileceği risklerin değerlendirildiği ve sıkı parasal duruşu destekleyici tedbirler alındığı vurgulanan duyuruda, bu doğrultuda kurulun Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranının yüzde 46'ya yükseltilmesine karar verdiği bildirildi.

Açıklamada, kurulun politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 42.5'te, Merkez Bankası gecelik vadede borçlanma faiz oranını ise yüzde 41'de sabit tuttuğu aktarıldı.

OECD: Küresel borç piyasaları zorda

EKONOMİK İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), küresel borç piyasalarının zorlu bir görünümle karşı karşıya olduğunu, borç piyasalarının uzun vadeli ve sürdürülebilir büyümeyi finanse etmek

için ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmesi gerektiğini bildirdi.

OECD'nin açıkladığı 2025 Küresel Borç Raporu'na göre, 2022 öncesindeki düşük faiz

dinamikleri, 2024'te yerini yüksek faizli bir döneme bıraktı.

Ancak merkez bankalarının politika faizini düşürmeye başlamasına rağmen birçok önemli ülke piyasasında tahvil getirileri yükselirken, ülke ve şirket borçlulukları arttı.

3 KAT ARTIŞ

Daha yüksek maliyet ve borçtan oluşan bu kombinasyonun, yatırım ihtiyaçlarının her zamankinden daha fazla olduğu bir dönemde görülmesi, gelecekteki borçlanma kapasitesini kısıtlama riski taşıyor.

Rapora göre, hükümetler ve şirketler 2024'te piyasalardan küresel çapta 25 trilyon dolar borçlandı. Bu miktar, 2007'deki borçlanma seviyesinin neredeyse üç katı.

İHALE İLANI

İhale Makamı	Istanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu
İşin Adı	İTO ESKİ BİNASI (ÜNİVERSİTE) REKONSTRÜKSİYON PROJESİ PERDE YAPIM İŞLERİ
İşin Yeri	Fatih İlçesi Rüstem Paşa Mah. Ragıp Gümüşpala Cad. 371 Ada, 10 Parsel
İşin Kapsamı	Mülkiyeti İstanbul Ticaret Odası'na ait 371 Ada, 10 Parselde kaba inşaatı tamamlanmış İTO ESKİ BİNASI'nın (ÜNİVERSİTE) birim fiyat üzerinden Anahtar Teslimi PERDE YAPIM İŞLERİ
İşin Süresi	30 Takvim Günü
Son Teklif Verme Tarihi ve Saati	8 Nisan 2025, saat 12:00
Teklif Dosyasının Teslim Yeri	Istanbul Ticaret Odası Merkez Binası Zemin Kat, Evrak Kabul, Reşadiye Caddesi 34112 Eminönü, Fatih, İstanbul
İhale Dosyası Temini Konusunda İrtibat	Berk ÇOPUR berk.copur@iftmimarlik.com 0212 528 33 40 Hüseyin ÇAMUR huseyin.camur@ito.org.tr 0212 455 64 01

HAREKETİ SEVERİZ. İSTİKAMET: SIFIR EMİSYON.

EUROPE'S |||| HEARTBEAT

► Bize katılın ve köklü bir endüstrinin yeşil inovasyonla buluştuğu Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'ni (NRW) keşfedin. NRW, yenilenebilir enerjilerin, döngüsel ekonominin ve hidrojen ekosisteminin potansiyelini açığa çıkararak, Avrupa'nın ilk iklim nötr sanayi bölgesi haline gelirken, karbon ayak izini durmaksızın sıfıra doğru indiriyor.

Her şeye sahip olamazsınız. Tabii NRW'de değilseniz.

www.nrwglobalbusiness.com/tr

NRW.GLOBAL
BUSINESS
Trade & Investment Agency

AB enerjide temiz dönüşümle sanayisini kurtaracak

Rusya-Ukrayna savaşı sebebiyle enerji maliyeti artan Avrupa Birliği ülkelerinin üzerindeki baskı, tarife kriziyle iyice arttı. Avrupa Komisyonu, birlik üyelerinin sanayilerini kurtarmak amacıyla Temiz Sanayi Mutabakatı'nı ve ucuz enerji planını açıkladı. Buna göre, temiz teknoloji ürünlerinde yerlilik oranı yüzde 40'a ulaştırılacak, talep yönlendirilerek ortak hammadde havuzu kurulacak.

AB artık ABD'ye güvenmiyor

İKV Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Avrupa'nın, sanayide karbonsuzlaşma hedefini rekabetçilikle ele aldığını söyledi. Doç. Dr. Nas, İstanbul Ticaret'e şu değerlendirmeyi yaptı: "Yüksek enerji tüketen sanayilerin karbonsuzlaştırılması, temiz enerjiye geçişi ve rekabet edebilirliği için desteklenmesi ve temiz teknoloji sektörünün de geleceğin rekabet gücünün temeli olarak öne çıkarılması hedefleniyor. Bu değişen koşullar altında AB artık ABD'ye güvenmiyor. Avrupa Komisyonu'nun da açıkladığı gibi giderek öngörülmesi zor hale gelen, değişken ve çalkantılı küresel ortamda, AB'nin güvenilir küresel ortaklara her zamankinden daha fazla ihtiyacı var. Yeni mutabakatın dış boyutu olarak, AB tedarik zincirlerini çeşitlendirmek ve karşılıklı fayda sağlayan anlaşmalar yapmak için 'Temiz Ticaret ve Yatırım Ortaklıkları'nı başlatmayı öngörüyor. 2019-2024 döneminde oluşturulan yeşil ve dijital ortaklıklar ve ittifaklara ek olarak başta Akdeniz havzası olmak üzere AB'nin rekabetçiliğini destekleyecek ve temiz teknolojilerde yatırımları gündeme getirecek temiz ticaret ve yatırım ortaklıkları oluşturulması hedefleniyor."

ADEM ORHUN

KÜRESEL tedarik zincirlerini etkileyen krizler ve yeni tarifeler, Avrupa'nın yeşil dönüşüm planları üzerinde baskı oluşturuyor. Rusya-Ukrayna savaşı sebebiyle Avrupa'da enerji maliyetinin olağanüstü yükselmesi, sanayi üretimini, ürün maliyetini ve küresel pazarlarda rekabet gücünü ciddi şekilde etkiliyor. Dolayısıyla sert küresel rekabetle karşı karşıya kalan Avrupa sanayisinin acil adımlara ihtiyacı bulunuyor. Avrupa Komisyonu'nun geçtiğimiz günlerde tanıttığı 'Temiz Sanayi Mutabakatı (Clean Industrial Deal), bunu sağlamak için güçlü bir adım olacak. Uzmanlar, bu hamleyi 'sanayide paradigma değişimi' olarak niteliyor.

Mutabakatın amacı, Avrupa sanayisinin dönüşümünü hızlandırmak ve küresel rekabet gücünü korumak. Mutabakat kapsamında, sanayide yoğun enerji kullanan veya fosil yakıtlara bağımlı olan sektörlerin, temiz enerji kaynaklarını kullanması için dönüşüm çalışmaları süratle teşvik edilecek. Bu noktada temiz enerji kadar ucuz enerji de daha önemli hale gelecek.

ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Mutabakatın odağında iki alan bulunuyor: Enerji yoğun sanayiler ve temiz teknoloji. Enerji yoğun sanayilerden kasıt ise çelik, kimya ve çimento gibi yüksek enerji tüketen sektörler. Temiz teknoloji alanında yenilenebilir enerji, batarya üretimi ve hidrojen gibi konular öncelikli olacak. Buna göre AB, 2030 yılına kadar temiz teknoloji ürünlerinde yerlilik oranını yüzde 40'a ulaştırmayı hedefliyor.

Mutabakat, sanayide dönüşümün hızlandırılması için çeşitli teşvikler ve düzenlemeler içeriyor. Avrupa Komisyonu, bu amaçla kısa vadede 100 milyar Euro'luk bir kaynak sunuyor. Bu kaynakla öncelikle şu çalışmalar yapılacak: ■ Yenilenebilir enerjiye erişimi kolaylaştırmak ve enerji

Kritik hammadde merkezi planı

Temiz Sanayi Mutabakatı ile Avrupa'nın temiz sanayi dönüşümünde kritik hammaddelere bağımlılığını azaltmak için yeni önlemler planlanıyor. Avrupa Komisyonu, toplu satın alma uygulamasının başlatılmasını ya da şirketlerin taleplerinin bir havuzda toplanmasını öneriyor. Bu plan dahilinde AB Kritik Hammaddeler Merkezi kurulacak ve ortak hammadde satın alma mekanizmaları oluşturulacak. Ayrıca AB'nin tedarik zincirlerini çeşitlendirme ve güvenilir uluslararası ortaklara yönelme çağrısı yapılıyor.

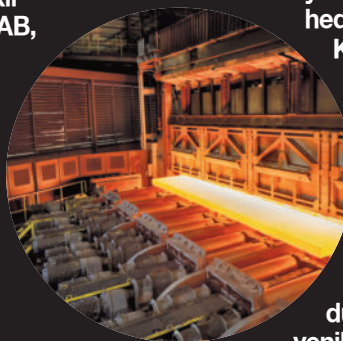
verimliliğini artırmak için sanayi tesislerinde elektrifikasyon süreçleri desteklenecek.

■ Özellikle hidrojen kullanımının yaygınlaştırılması için 2026 yılına kadar ek teşvik mekanizmaları oluşturulacak. ■ İşletmelere öngörülebilirlik açısından güven aşılanacak.

UCUZ ENERJİ PLANI

Çelik ve çimento gibi enerjinin yoğun biçimde harcandığı sektörlerden başlanarak, sanayinin diğer alanlarında ve hanelere temiz enerjinin düşük maliyetle temin edilmesi hedefleniyor. Avrupa Komisyonu bunun için de Uygun Fiyatlı Enerji Eylem Planı'nı (Affordable Energy Action Plan) açıkladı. Plan metni, enerji fiyatlarını düşürmek için yerli yenilenebilir enerji

üretiminin artırılması, enerji altyapısının modernizasyonu ve elektrik şebekelerinin güçlendirilmesi gibi önlemleri içeriyor. Güç satın alma anlaşmalarının sanayi tarafından daha yaygın kullanımı teşvik

Dayatma modele ret

Avrupa Komisyonu Refah ve Endüstriyel Strateji İcra Başkan Yardımcısı Stéphane Sejourne, yeni endüstriyel iş planı hakkında, "Daha çok, daha iyi üretmeliyiz. Daha iyisini üretmek, karbonsuz ve Avrupalı üretmek anlamına geliyor. Bazılarının kendi modellerini bize dayatmak istediği bir zamanda, yapılacak en iyi şey bizimkini güçlendirmektir" dedi.

YENİ EKONOMİ

Prof. Dr. Nurullah Gür

Yaşlanan nüfus ve ekonominin dinamizmi

Yıllardır genç nüfusuyla övünen Türkiye artık yaşlanıyor. Türkiye'de ortanca yaş, 2000 yılında 25.8 iken, 2024'te 34.4'e yükseldi. 2050 yılına gelindiğinde ise bu rakamın 44.7'ye ulaşması bekleniyor. 2000 yılında yüzde 5.7 olan yaşlı nüfus oranı, günümüzde yüzde 10.2'ye çıktı. Projeksiyonlara göre 2050'de bu oranın yüzde 23.1'e yükseleceği öngörülüyor.

Nüfusun yaşlanmasında, gelişen sağlık koşullarıyla birlikte ortalama insan ömrünün uzaması önemli bir etken olsa da doğurganlık hızının düşmesi çok daha belirleyici bir rol oynuyor. Türkiye'de 2001 yılında 2.38 olan doğurganlık hızı, günümüzde 1.51 seviyesine kadar gerilemiş durumda. Bu eğilim, yalnızca sosyal yapı bakımından değil, ekonomik açıdan da ciddi riskler taşıyor.

Peki, neden? Yüksek genç nüfusa sahip olan ülkelerde iç talep canlıdır. Bu canlılık, şirketlerin yeni ürün ve hizmet geliştirme motivasyonunu artırır. Gençlerin risk alma cesareti ve yeniliklere açık olma eğilimleri, girişimcilik faaliyetlerini besler. Dolayısıyla gençler, hem talep hem de arz yanlı etkililerle reel sektörü daha dinamik olmaya teşvik eder. Bunun yanı sıra, genç nüfus işgücü piyasasına aktif katılım göstererek ekonomik üretime önemli katkılarda bulunur. Buna karşılık, nüfusun yaşlanması ekonominin dinamizmini azaltır, verimliliği düşürür ve büyümeyi yavaşlatır. Tıpkı Japonya, İtalya ve Yunanistan gibi ülkelerin yaşadığı gibi. OECD ülkeleri için yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre, yaşlanma 2050'ye kadar ülkelerin yıllık büyüme patikasının yüzde 2.5'ten yüzde 1.7'ye gerilemesine sebep olabilir.

Çok boyutlu politika seti

Türkiye'nin doğurganlık hızının daha tehlikeli seviyelere gelmesini önlemek için vakit kaybetmeden aksiyon alması gerekiyor. Hükümet, 2025'i 'Aile Yılı' ilan ederek bu konunun ne kadar önemli olduğuna dikkat çekti. Genç nüfusu korumak için temel alanlara yönelik politikalar üretmek gerekiyor. Bunlardan ilki, gençleri evliliğe teşvik etmek. İkincisi ise çocuk sahibi olmayı özendirme. Dolayısıyla çok boyutlu bir politika setine ihtiyaç var.

Her şeyden önce gençlerin evlenmeye yönelmeleri için hayat pahalılığı ve konut fiyatları normale dönmeli. Güney Kore için yapılan bir çalışma, 2013 ve 2019 yılları arasında konut fiyatlarının iki katına çıkmasının, insanların evlenme olasılığını yüzde 4 ila 5.7 arasında azalttığını tespit etmiş. Maalesef, Türkiye son yıllarda konut fiyatlarında çok daha yüksek bir artış yaşadı. Dar ve orta gelirli ailelere yönelik ulaşılabilir fiyatlardaki konut arzının artması, nüfusun geleceği açısından büyük önem arz ediyor.

Diğer yandan, çocuk sahibi olmayı kolaylaştırmak için ücretli doğum izni süresini artırmak, ebeveynler için esnek çalışma modellerini teşvik etmek ve uygun koşullarda okul öncesi eğitim sunan kurumları yaygınlaştırmak şart. Devlet okullarındaki kalite sorunu, ebeveynleri özel okullara yönlendiriyor. Özel okul fiyatlarındaki yüksek artışlar ise eğitime önem veren aileleri daha az çocuk yapmaya zorluyor. Bu sorunun çözümü, devlet okullarını kalite anlamında yukarıya taşımaktan geçiyor.

Türkiye'nin artık yaşlı nüfus oranını yüzde 10'un altına çekmesi mümkün değil. Fakat doğru politikalarla en azından bu yaşlanmayı geciktirebiliriz. Türkiye ekonomisinin halen gençlerden gelecek dinamizme ihtiyacı var.

İstanbul Ticaret Odası adına imtiyaz sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı

ŞEKİB AVDAĞIÇ

Genel Yayın Koordinatörü

Prof. Dr. NİHAT ALAYOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü Yrd.

ÖZCAN TOKEL

Genel Yayın Yönetmeni

İlhan ÇABUKOL

Genel Yayın Danışmanı

Tamer Çerçi

Haber Müdürü

Mete Dirice

Sorumlu Yazı

Canan Bilgin

Yayın ve Dağıtım

İşleri Müdürü

Canan Bilgin

Dilşah Sarıhasan

Haber Merkezi

Adem Orhun, Barış Cabacı, Ertuğrul Yan, Hamit Eteevrars, Mesude Demirhan, Necmi Uysal, Servet Sena Sorkun, Süme Yarış Topal

Reklam

Cengiz Kazan

Grafik

Osman Kuvvet

Fotoğraf

Kamil Çatak

Abonelik

Abdülkadir Yıldız

Hukuk Danışmanları

Av. Ömer Temel, Av. Cüneyt Şamil Oğurlu, Av. Şeymanur İnce

istanbulticaretgazetesi.com

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ'NDE YAYINLANAN YAZILARIN VE MAKALELERİN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AITTİR. İTO'NUN GÖRÜŞLERİNİ İÇERMEZ. YAZI VE HABERLER, KAYNAK BELİRTİLERE KISMEN YA DA TAMAMEN KULLANILABİLİR.

ABONELİK:

Yıllık abone bedeli 150 TL'dir.

Abone bedeli, ticaret sicil numarası (tacirler için), ad ve adres belirtilerek T. İş Bankası İstanbul Şirketi Ticari Şube (Ş. Kodu: 1385) 3092 No'lu hesaba yatırılabilir.

IBAN No: TR 30 0006 4000 0011 3850 0030 92

Yayın türü: Yerel süreli yayın

Yayın tarihi: 04.04.2025

İSTANBUL TİCARET ODASI / www.ito.org.tr

Adres: Resadiye Cad. 34112 Eminönü / Fatih - İstanbul

İTO Çağrı Merkezi: 0212 444 04 86 / Santral: 0212 455 60 00

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ

Tel: 0212 455 61 23

Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mahallesi 29 Ekim Caddesi İhlas Plaza No:11 A/41 Yenibosna / Bahçeşehir/Tel: 0212 454 30 00

Otomobil üretimi geçen yıl dünya çapında daralmasına rağmen Türkiye, Avrupa pazarına hafif ticari araç ve kamyonet ihracatını artırdı. Öte yandan, dünya genelinde fabrikalarını kapatan dev üreticiler yatırımlarını Türkiye'ye yönlendirdi.

Ticari araçta rota Türkiye

BARIŞ CABACI

TÜRKİYE otomotiv sanayi, 2024 yılında yaşanan üretim daralmasına rağmen ticari araç ihracatında güçlü pozisyonunu korudu. Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) verilerine göre, özellikle hafif ticari araç ve kamyonet ihracatı, Avrupa pazarındaki güçlü talep sayesinde arttı. Türkiye'de üretilen araçların 74'ü (1 milyon 13 bin 34 adet) ihraç edildi. Bu ihracatın önemli bir kısmını hafif ticari araçlar oluşturdu. Genel olarak bakıldığında otomotiv ihracatı yüzde 1 azalırken, ticari araç ihracatı 2024 yılında yüzde 1 oranında arttı. Bu artış, üretimdeki gerilemeye rağmen ihracat pazarlarında Türk ticari araçlarının güvenilirliğini koruduğunu gösterdi.

YENİ BİR SAYFA

Hafif ticari araç, kamyon, otobüs gruplarında önemli bir üretici haline gelen Türkiye'deki önemli üreticilerden Ford Otosan, yeni bir anlaşma imzaladı. Brezilya fabrikasını kapatan Ford Otosan, Türkiye Ford kamyon üretimini tek başına üstlenerek şirket tarihinde yeni bir sayfa açtı. Yeni anlaşmalarla birlikte sağdan direksiyonlu kamyonlar ve Latin Amerika pazarı da Türkiye sipariş listesine eklendi. Ford Motor Company ile Ford Otosan arasında 2038 yılına kadar anlaşma sağlandı.

FARKLI PAZARLARA ÜRETİM

Ford Eskişehir fabrikasında üretilen kamyonlar Avrupa, Rusya, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden sonra İngiltere, İrlanda, Avustralya ve Güney Afrika gibi sağdan direksiyonlu trafiğin olduğu pazarlara da ulaşacak. Ford Otosan, ağır ticari araç faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak için Ford Motor Company ve Ford Global Technologies LLC ile Ford Trucks İş Anlaşması ve Ford Motor Company ile Ford Trucks Marka Lisans Anlaşması imzaladı. Bu anlaşmalar, taraflar arasında imzalanan 2011 tarihli Global Cargo İşbirliği Anlaşması ve Global Cargo Ticari Marka Lisans Anlaşması'nın yerine geçecek.

KATMA DEĞERLİ İHRACAT

Türkiye'de 2024'te kamyonet üretimi yüzde 13 oranında gerilese de ihracatta belirgin bir düşüş görülmedi. Daha fonksiyonlu araçlar üretilerek katma değeri yüksek ürünler ihraç edildi. Hafif ticari araç grubunda kapasite kullanım oranı yüzde 71 seviyesinde kalarak, üreticilerin verimliliğini koruduğunu ortaya koydu. Bu durum, yüksek enerji maliyetleri ve küresel dalgalanmalara rağmen Türkiye'nin üretim kabiliyetini koruduğuna işaret ediyor. 2024'ün trend ihracat rakamları da yüzde 24 ile minibüste, yüzde 6 oranında midibüste gerçekleşti.

AVRUPA TÜRK ÜRETİMİNE GÜVENİYOR

Türkiye, başta Almanya, Fransa, Birleşik Krallık ve İtalya olmak üzere Avrupa pazarlarında hafif ticari araç

Yeni yatırımlarla büyüme ivme kazanacak

Türkiye ihracatçıları Meclisi (TİM) verilerine göre, otomotiv sektörü 2024 yılında toplam 37.2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Bu tutarın kayda değer bir kısmı ticari araçlardan elde edildi. Ticari araç ihracatındaki bu direnç, sektöre döviz girdisi sağlamaya devam etti. Küresel tedarik zincirindeki bozulmalar, enerji maliyetleri ve iç pazardaki dalgalanmalara rağmen geçen yılın Türkiye için 'koruma ve denge yılı' olarak kayıtlara geçtiğini belirten sektör temsilcileri, 2025 yılı itibarıyla özellikle ihracat odaklı yeni üretim yatırımlarıyla kamyonet ve hafif ticari araç grubunda büyümenin yeniden ivme kazanmasını bekliyor.

segmentinde önemli bir oyuncu olmayı sürdürüyor. Hafif ticari araçlarda kullanılan yerli komponent oranının yüksek olması da ihracat değer zincirine katkı sağlıyor. Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği verilerine göre, Türkiye'nin 2024'teki otobüs, minibüs ve midibüs ihracatı, 2023'e kıyasla yüzde 11.44 artarak 2 milyar 304 milyon 487 bin dolardan 2 milyar 568 milyon 154 bin dolara yükseldi. Böylece sektör geçen yıl, 2023'teki rekor ihracatın üzerine çıkarak yıllık bazda en yüksek ihracat rakamına ulaştı. Geçen yıl 86 ülke ile özerk ve serbest bölgeye otobüs, minibüs ve midibüs gönderildi.

FRANSIZ İLGİSİ

Sektörün geçen yıl bu ürün grubunda en fazla ihracat yaptığı ülke Fransa oldu. Fransa'ya otobüs-minibüs-midibüs dış satımı geçen yıl, 2023'e kıyasla yüzde 19.7 artarak 408 milyon 960 bin dolardan 489 milyon 541 bin dolara ulaştı. Fransa'ya elektrikli otobüs-minibüs ve midibüs ihracatı dikkat çekti. İhraç pazarında ikinci sıradaki İtalya'ya dış satım ise 2023'e göre yüzde 12 azalarak 301 milyon 450 bin dolardan 264 milyon 810 bin dolara geriledi. Üçüncü sıradaki Almanya'ya gerçekleştirilen ihracat ise 2023'te 315 milyon 972 bin dolarken 2024'te yüzde 38 azalışla, 194 milyon 445 bin dolar oldu.

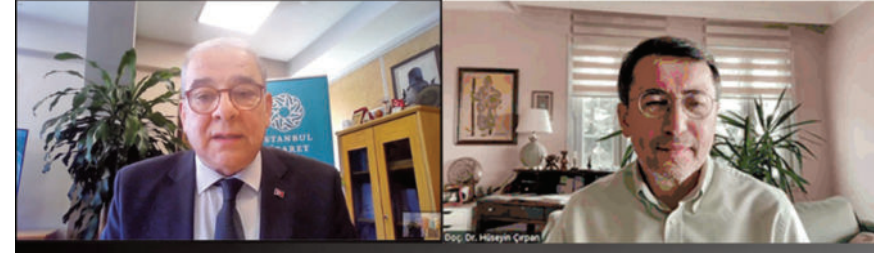
Aile şirketlerinin ömrünü doğru ilişki yönetimi uzatır

Türkiye ekonomisinin önemli bir bölümü aile şirketlerinden oluşuyor. Aile şirketlerinin sürdürülebilir olması ve gelecek kuşaklara aktarılması doğru ilişki yönetiminden geçiyor.

MESUDE DEMİRHAN

AİLE şirketlerinin sürdürülebilirliğinin, nesiller boyu kurum kültürünün aktarılması, doğru karar ve iletişimle mümkün olduğu belirtiliyor. Bu nedenle aile şirketlerindeki ilişki yönetimi daha da önem kazanıyor. İstanbul Ticaret Odası, şirketlerdeki bu devamlılığın sağlanması için 'Aile Şirketlerinde İlişki Yönetimi' konulu bir webinar düzenledi.

Webinarın açılışında konuşan İTO Başkan Yardımcısı Mehmet Develioğlu, Türkiye ekonomisinin çok büyük bölümünün KOBİ'lerden oluştuğunu belirterek, bu firmaların çok büyük kısmının da aile şirketleri olduğunu dile getirdi. Bu sebeple aile şirketinde yaşanan veya yaşanabilecek sıkıntıların ekonominin geneline de sirayet edebileceğine dikkat çeken Develioğlu, "Türkiye'de ihracatın artması, büyüme oranlarının yukarı taşınması, yenilik ve teknoloji merkezli yaklaşımların teşvik edilmesi gibi hedefler, aile şirketlerinin başarısından ayrı düşünülemez. Bu derece önemli bir eksen de bulunan aile şirketlerinin

sürdürülebilir olması, kuşaklar boyunca devam edip büyümesi, ancak doğru kararlar ve iyi bir yönetimle mümkün hale gelir" dedi.

PROFESYONEL KADROLAR

"Türkiye'de aile şirketlerinin pek çoğu için geçiş dönemi, aynı zamanda bir kırıma anı" nitelemesi yapan Develioğlu, şöyle devam etti: "Bu süreçte, doğru kararlar etrafında hedeflerini tespit etmiş, yönetim stratejileri ayakları üstüne basan ve özellikle de şirket içi iletişimin sağlıklı olduğu kurumlarda bu dönem bir fırsata dönüşür. Bunun için de bir aile anayasası merkezinde, profesyonel kadroların oluşturulduğu, danışmanlık hizmetlerine kapısını açan, bilgi ve deneyimini artıran şirketler geleceğe emin adımlarla yürüyebilir. Aile şirketlerinin uzun ömürlü olması, iletişim yöntemlerinin varlığını zorunlu kılıyor."

Sadece yüzde 10'u 3. nesile aktarılıyor

Eflatun Eğitim ve Danışmanlık adına konuşan Doç. Dr. Hüseyin Çırpan, aile şirketlerinde ilişki yönetimiyle ilgili bilgi verdi. Yaşanan sorunlar tek de olsa işletmelere bakıldığında problemlerin ortak olduğunu söyleyen Çırpan, "İşletmelerin yüzde 30'u ikinci, yüzde 10'u ise üçüncü nesile aktarılıyor. İşletmeler uzun ömürlü olma konusunda çok başarılı değiller. Bunun nedenleri araştırıldığında, en büyük sorunun yüzde 60 ile aile içinde yaşanan güven eksiliği ve çatışmalar olduğu görülüyor. Ana sebep, kardeşler arasında yaşanan kavgalar ve bunları yönetememekten kaynaklanıyor" dedi.

Her zaman aileye öncelik verilmesi gerektiğini dile getiren Çırpan, "İşletmeyi amaç olarak görüyorum. Önemli olan ailedir. Halbuki işletme dediğim şey bir araç" diye konuştu.

CI 101 FİNANSAL ANALİZ EĞİTİMİ İÇİN

GERİ SAYIM BAŞLADI!

7-11 Nisan 2025

- CCIM Nakit Akışı Modeli
- Gayrimenkulde Fiyatlandırma
- Gayrimenkulde Verginin Etkisi
- Finansal Kaldıraç
- Yatırım Getirisini Ölçme
- Risk Azaltma Stratejileri

☎ 0540 224 62 66

📍 Han Space **Ataşehir**
İstanbul

THE CCIM INSTITUTE
in İSTANBUL

Sanayiye küçültmeden Türkiye'yi büyütmemeliyiz

MAKİNA ve elektrik mühendisliği alanında 'dünyanın en büyüğü' olarak nitelendirilen Hannover Messe Fuarı'nda, Türkiye'den 130'a yakın firma kaliteli, sürdürülebilir ve rekabetçi fiyat vizyonu kapsamında endüstriyel dönüşüme uygun ürün, hizmet ve teknolojilerini tanıttı. Almanya'nın Hannover kentinde 31 Mart-4 Nisan tarihlerinde 78'inci kez düzenlenen fuara katılan Türk sanayi firmaları, 'dijitalleşme, yapay zekayla sanayi dönüşümü ve Endüstri 4.0' vizyonu kapsamında son teknolojik ürünlerini sergiledi.

5 AYRI SALON

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) 1992 yılından bu yana milli iştirakini organize ettiği Hannover Messe Fuarı'nda Türkiye'yi, 61'i milli katılım

Fuarı ziyaret eden İTO Başkanı Şekib Avdagiç, Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Doğan Salman ve Meclis Üyeleri, Hannover Başkonsolosu Yusuf Ankan, Ticaret Ataşeleri Yasemin Özak Coşkun ve Yunus Emre Karan ile bir araya geldi.

ve 67'si müstakil olmak üzere 130'a yakın Türk firması temsil etti. Beş ayrı ihtisas salonunda kurulan Türkiye milli stantları, uluslararası ziyaretçilerin ilgi odağı oldu. Türkiye'nin sanayi firmaları fuarda, Endüstri 4.0'a uygun akıllı ve ileri teknoloji çözümler sunan ürünleriyle dikkati çekti. Alman

ekonomisinin ve küresel ekonominin buluşma noktası olan fuara, Teknopark İstanbul'dan start-uplar da katıldı. Dijitalleşme ve yapay zeka ile güçlendirilmiş otomasyon teknolojilerinin de öne çıktığı fuarda, 60 ülkeden 4 binden fazla şirket robotik, tesisat, elektronik, kuantum teknolojileri, makina

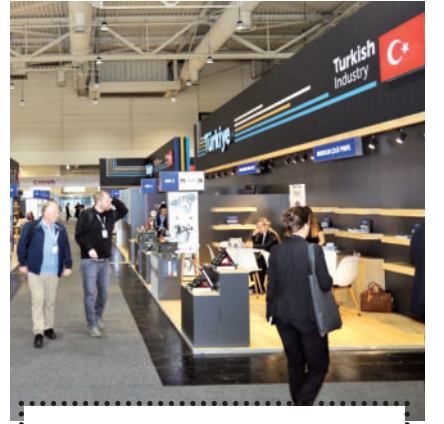
mühendisliği, enerji üretimi ve dönüşümü alanlarındaki yeniliklerini sergileme fırsatı buldu. Fuarda, karbon çözümleri, dijital enerji ve enerji verimliliği, e-mobilité, şarj altyapısı, hidrojen ve yakıt hücreleri, atık ısı çözümleri, depolama teknolojileri, otomasyon ve sensör teknolojileri, kablosuz internet & 5G'ye yönelik son teknolojik ürünler de vitrine çıkarıldı.

SANAYİMİZ YÜKSELİYOR

Fuarı ziyaret eden İTO Başkanı Şekib Avdagiç, Hannover Messe'nin sanayi ürünleri konusunda 78 yılı aşkın süredir Almanya'nın ve dünyanın en büyük buluşma merkezi olduğunu belirterek, "Bu fuar, Avrupa'nın tüm sanayisine ulaşmak ve buraya gelen potansiyel alıcılarla bir araya gelmek için önemli bir kesişim

noktası. Dolayısıyla bizim için de bütün katılımcılar için de yüksek katma değer sağlayan bir fuar" dedi.

Avdagiç, Türkiye'nin sanayisinin hâlâ yükselme trendinde olduğunu anlatarak, şunları kaydetti: "Bizim yapmamız ve başarmamız gereken, sanayimizi küçültmeden Türkiye'yi büyütme. Büyüyen Türkiye için de sanayinin payını mutlaka yüzdesel olarak yukarıya çıkarmak zorundayız. Türkiye, coğrafi konumu itibarıyla da üretimle ilgili birtakım yetkinlikleri asla elinden kaçırmamalı. Hem savunma sanayi açısından hem de yurt içindeki yetkinliklerin üretiminin risksiz şekilde devam etmesi için Türkiye'nin sanayi konusunda mutlaka belli birikimleri, kabiliyeti ve üretimi yapıyor olması gerekiyor."

Gurur duyuyoruz

Türkiye'nin Hannover Başkonsolosu Yusuf Ankan, fuarda Türk firmalarının stantlarını gezdiğini belirterek, "Firmalarımızı gezirken aslında Türkiye'mizin gücünü de görüyoruz. Bunlarla gurur duyuyoruz. Ülkemizin ekonomisine büyük katkı sağlıyorlar" dedi. Hannover Sanayi Fuarı'nın marka bir fuar olduğunu hatırlatan Ankan, fuara katılan Türk firmalarından bilgi aldıklarını ve vize gibi karşılaştıkları sorunları dinlemeye çalıştıklarını kaydetti. Ankan, sanayinin bir ülke ekonomisi için önemine dikkati çekerek, "Türk firmalarının bazılarının yüzde 90 oranında Avrupa'ya ihracat yaptıklarını görüyoruz. Bu, çok gurur verici bir şey" dedi.

İTO, İtalya'da çocuk kitapları fuarında

İSTANBUL Ticaret Odası'nın (İTO) uluslararası kitap fuarlarına katılımı, İtalya'da düzenlenen Bologna Çocuk Kitapları Fuarı ile devam ediyor. İTO, Kültür ve Turizm Bakanlığı işbirliğinde İtalya'nın Bologna şehrinde 31 Mart-3 Nisan tarihlerinde 62'si düzenlenen Bologna Çocuk Kitapları Fuarı'na

katıldı. Fuarda, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Münir Üstün yerinde incelemelerde bulundu.

Türkiye standını ziyaret eden Milano Başkonsolosu Mehmet Özöktem, Milano Ticaret Ataşesi Ahmet Erkan Çetinkayış, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdür Yardımcısı

Abdulsamet Taş, fuar kapsamında sektör temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirdi.

İTO'nun bu yıl katılacağı kitap fuarları şöyle:
■ Frankfurt Kitap Fuarı: 15-19 Ekim 2025
■ Bakü Uluslararası Kitap Fuarı: Ekim 2025

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI

Odamız
15. ve 16. Dönem
Yönetim Kurulu Başkanı

FAZIL MEHMET YILDIRIM'I

Kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

İTO camiası olarak merhuma Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve iş âlemimize sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Allah rahmet eylesin.
Mekânı cennet olsun.

Yasalara uymak ekonomik hedefleri olumsuz etkilemeli mi?

Son zamanlarda yaşananlarla denetimin ne kadar önemli olduğunu, tarafsız ve objektif denetimlerle usulsüz davranışların önüne geçmek varken sadece şikayete dayalı savcılık üzerinden tespitlerin bir anda nasıl politize edilebileceğini hep birlikte gördük. Şu ana kadar gözlemlediğimiz, usulsüz izinsiz toplantılar, maskeli kim olduğu belirsiz kişilerin polisimizin üzerine attığı asit, balta vb. iyi niyetten uzak ve polisi provoke edecek davranışlarla tarihi mezarlıklara verilen zararları. Bunların yanında bir sürü asılsız iddialar da ortaya atılarak ortam daha da gerilmeye çalışıldı.

Peki, bunun sebebi neydi? Rüşvet gibi yasal olarak suç sayılan bir sürü konularla ilgili gelen şikayet ve bu şikayetin belge ve şahide dayalı olması nedeniyle savcılığın harekete geçerek görevini yerine getirmesi değil miydi? Yani savcılık olayı örtbas etseydi, o zaman tüm bu olaylar olmayacak mıydı?

İlgili kurumlar ellerindeki bilgi ve belgelerle görevlerinin gereğini yerine getirmişlerdir. Şimdi mahkeme sürecinde konu incelenecek ve bir sonuca varılacaktır. Bu sonuç aklama da olabilir, şikayetlerin doğruluğu saptanarak cezai müeyyidelerle de sonuçlanabilir. Sonuç olarak bir dizi iddia var ve bu konu yasal süreci içerisinde sonuçlanacak. Olay budur.

Peki, yasal bir süreç politize edilerek siyasi rant elde edilmek istenirken ekonomik gelişmeler bundan nasıl etkilenecek?

Beklentileri yönetmek

Ekonomide beklentileri yönetmek çok önemli. Eğer geleceğe yönelik beklentiler bozulursa o zaman hedeflerin gerçekleştirilme şansı da kalmaz. Şimdi gelirim beklentileri ilgili değişikliklerin nerelerden ve nasıl geldiğine. Bank of America (BoFA), Türkiye ekonomisine ilişkin tahminlerini güncelledi ve enflasyon beklentisini yüzde 25.7'den yüzde 28.1'e çıkarırken, yılsonu politika faizini de yüzde 32.5 olarak revize etti. Daha önce nisan ayında 200 baz puanlık bir faiz indirimi bekleyen BoFA, bu öngörüsünü askıya aldı. Bank of Amerika, hem faiz indirimini öteledi hem de enflasyon

Hikmet BAYDAR

beklentisini artırmış oldu.

S&P, siyasi belirsizliklerin geri dönmelerinin ilerlemeleri riske atabileceği uyarısında bulundu. Kuruluş raporunda, "Ancak siyasi gerginliklerin geri dönmeleri bu reformları sektöre uğratabilir" ifadelerine yer verdi. Kuruluş, muhalif isimlerin tutuklanmasının, ekonomik güveni

zedeleyebileceği ve döviz piyasasında istikrarı bozabileceği yönünde uyarıda bulundu.

Yani muhalefetten birileri yasalara aykırı bir iş yapıyor iddiası varsa, gereği yapılmasın mı? Suça karşı dokunulmazlık mı olmalı? Böyle demek yerine yasalar aynen uygulanıyor, burada ekonomide kayıp ve kaçaklar engelleniyor diyemiyor mu?

Görüleceği üzere, her gelişmeyi aleyhimize yorumlamak için bir sürü yabancı ve hatta yerli kuruluş sırada bekliyor. Yani "su uyur düşman uyumaz".

Oysa başından beri tüm kurumlarımız ciddi tedbirler aldı. Hatta tarihte rastlanılamayacak kadar koordineli ve soğukkanlı bir şekilde gerekli tedbirleri aldılar. Ancak hâlâ gerek dövizde gerekse borsa ve tahvil piyasasında koordineli olarak olayın manipülasyon içerip içermediği için soruşturma başlatmadılar.

Kur oynaklığı ve TCMB'nin aldığı tedbirler yakın gelecekte faiz indirimini zora soktu. Bunun için normalleşmeyi beklememiz gerekecek. Borsa şirketlerinin kendi hisse senetlerini yönetim kararıyla hızla alabilecek konuma gelmesi, kim yatırımcı dostu kim değil, açıkça gösterecek.

Piyasa ne zaman normalleşecek?

Kurlar dengeye oturduğunda ve TCMB günlük fonlama faizini yüzde 46'dan aşağı çektiğinde, haftalık repo ihaleleri başladığında dengeye geldiğini düşünebiliriz. O zaman tekrar faiz indirimlerini konuşmaya başlayabileceğiz.

Dileğimiz, bu yol kazası diyebileceğimiz hadisenin en kısa zamanda ekonomik gündemden çıkması ve daha fazla politize edilerek beklentileri daha da olumsuzlaştırmamasıdır.

Bacasız sanayi bu yaz fark yaratacak

Yunanistan'ın Santorini bölgesindeki depremler, bu turizm sezonunda tatilcileri Türkiye'ye yönlendirdi. Sezonun başlayacağı nisan ayı öncesinde yurt dışından yapılan erken rezervasyonlarda Türkiye'ye talep yoğunlaşırken, Rusya ve Almanya'dan gelen turist sayısının artması bekleniyor.

EGE Denizi'nde meydana gelen sismik hareketlilik, başta Santorini olmak üzere Yunan adalarındaki tatilcileri güvenli alternatif destinasyonlara yönlendirdi. Özellikle Bodrum, Marmaris, Fethiye ve Antalya gibi bölgelere talebin arttığını söyleyen turizmci, ITB Berlin Fuarı'ndan bu nedenle olumlu izlenimlerle döndü. Turizmci, 2025 yılı için erken rezervasyonların arttığına dikkat çekerek, bu sezon yeni bir rekor gelebileceğini söylüyor.

Geçen yılı 60 milyar dolarlık döviz girdisi ile kapatan turizmci, bu yıl için ilan edilen 65 milyar dolarlık turizm gelirin'e ulaşmayı hedefliyor.

ERKEN REZERVASYON TÜRKİYE'YE YÖNELİYOR

Ege adalarındaki depremler, tatil planlarını değiştiren turistleri Türkiye'ye çekiyor. Yunanistan'daki doğal afetler, turistlerin özellikle Bodrum ve Muğla bölgelerine yönelmesine neden oldu. İstanbul Ticaret'e konuşan Türk turizmci, bu durumu sektörde yeni fırsatlar yaratacak bir gelişme olarak değerlendiriyor. Özellikle Ege kıyılarındaki Çeşme gibi merkezlere ilginin arttığını söyleyen turizmci, "Yunan adalarına yapılacak tatil planlarının iptal edilmesi, Türkiye'nin turistik destinasyonlarının tercih edilmesine yol açtı" diyor.

İLK SİNYAL ITB BERLİN'DEN

2025 için erken rezervasyon rakamları, sektörde büyük heyecan yarattı. ITB Berlin Fuarı, Türkiye'nin turizm hedefleri açısından önemli ipuçları verdi. Alman Seyahat Acenteleri Birliği'nin (DRV) açıkladığı verilere göre Türkiye, Almanya'dan yapılan yaz tatili rezervasyonlarında ilk sırada yer alıyor. 2025 yaz tatili için Almanya'dan yapılan rezervasyonlarda Türkiye, 1.2 milyar Euro ile en çok tercih edilen destinasyon oldu. Türk

turizmci, 2025 yaz sezonunun rekor kıracağını ve Türkiye'nin turizmdeki pazar payını artıracığını öngörüyor.

BEKLENTİMİZ TİCARİ DEĞİL

Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB) Başkanı Müberra Eresin, Santorini'deki sismik hareketlilik sonrası oluşabilecek turist yönelimine temkinli yaklaştıklarını söyledi. Eresin, "Öncelikle, Santorini'de meydana gelen depremler nedeniyle Yunan halkına geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Bu tür olaylar sonrası ticari bir beklenti içinde olmayı etik açıdan doğru bulmuyoruz" diyerek, sektörün insan odaklı yaklaşımına dikkat çekti.

Türkiye'nin zengin turizm potansiyeline işaret eden Eresin, "Türkiye, dünyanın her yerinden farklı turist gruplarını ağırlayabilecek zengin turizm ürünlerine sahip büyük bir destinasyon. Bu doğrultuda, her yıl olduğu gibi 2025 sezonunda da dünyanın dört bir yanından misafirlerimizi ülkemize bekliyoruz" dedi.

YENİ ROTALAR TANITILACIZ

Türkiye, son yıllarda turizmde gerçekleştirdiği atılımlar, elde ettiği gelir ve turist sayısı ile dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alıyor. Turizmde yeni rotalar

tanıtmayı hedefleyen turizm acenteleri ise bu yıl da gelirlerin, hedeflenen rakamlara ulaşacağını öngörüyor.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) Yönetim Kurulu Başkanı Firuz Bağlıkaya, Türkiye'nin turizmde dünyada ilk sıralarda yer aldığını ve bu başarının sürdürülebilir kılınması

için sektör olarak üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye hazır olduklarını belirtti.

İÇ TURİZM DE HAREKETLİ

Bağlıkaya, Türkiye'de Ramazan Bayramı dolayısıyla sezonun erken açılacağını belirterek, şöyle devam etti:

"Ramazan Bayramıyla turizm sezonu bu sene biraz daha erken başlayacak gibi gözüküyor. Okullarda ikinci dönem ara tatili de bu dönemde başlayacak. Dolayısıyla güzel bir tatil fırsatı çıkacak. İç turizmde hareketlilik olacak. Yurt dışı işleri, zaten nisan ayıyla başlayacak. Yani, şu anda beklentimizin düşük olduğu bir pazar yok. Her yerde olağan artışlarımız devam edecek."

BU YIL REKOR KIRACAGIZ

Dünya genelinde turist sayısı ve turizm gelirlerindeki yükselişin Türkiye'de de benzer bir şekilde gerçekleştiğini aktaran Bağlıkaya, Türkiye'nin güvenli bir turizm destinasyonu imajını korumak için çaba harcadıklarını ifade etti. "2025'te de rekorlar kırmaya devam edeceğiz" diyen Bağlıkaya, turizmde Türkiye'nin ana pazarlarının Almanya, Rusya ve İngiltere olduğunu kaydederek, bu pazarlardaki güçlü ilişkileri korumak ve geliştirmek için yoğun çaba sarf ettiklerini belirtti.

Wellness turizmine yöneliyoruz

Türkiye Turizm Yatırımcıları Demeği (TTYD) Başkanı Oya Narin, Anadolu'da yeni turizm koridorları ve jeotermal fırsatları ile kaplıca turizminin gelişmesinin önemli katkı sağlayacağını vurgulayarak, şunları söyledi: "Anadolu'nun benzersiz doğal ve tarihi değerlerini sağlık ve wellness turizmiyle birleştirerek uluslararası ziyaretçiye açmak, turizmi 12 aya yaymak konusunda hem Bakanlıklar hem valilikler hem belediyeler hem de yatırımcılarımız kendi bölgelerinde çalışmalarını sürdürüyor."

Doluluk geçen yılın üzerinde

TÜROB Başkanı Müberra Eresin, "2025 yılı için temel hedefimiz, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın öngörülerine doğrultusunda 65 milyon ziyaretçi ve 64 milyar dolar turizm gelirin'e ulaşmak" diyen Eresin, otel doluluklarının geçen yılın üzerinde olduğunu kaydetti. Otel fiyatlarının geçen yılın etkisiyle baskılandığını dile getiren Eresin, "Oda satış fiyatlarında düşüş yaşanırken maliyetlerde ciddi artış var. Bu da sektörümüz için önemli bir zorluk teşkil ediyor. Sürdürülebilirlik için kamu ve sektör paydaşlarıyla işbirliği içinde çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

81 ilde 12 ay turizm

TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, geçen yılı 60 milyar dolarla kapattıklarını ve bu yıl hedeflerinin 65 milyar dolara ulaşmak olduğunu vurguladı. Turistlerin artık sadece deniz, kum ve güneşle yetinmediğini söyleyen Bağlıkaya, 81 ilde yılın 12 ayı gastronomi, kültür, sağlık ve inanç turizmi gibi alanlarda büyüme beklediklerini ifade etti.

Sema SORKUN

OECD'den kritik uyarı: 'Öngörülebilirlik azalıyor'

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) dünya ekonomisine yönelik ara dönem raporu, iki kritik noktaya işaret ediyor. Birincisi, başta ABD, ülkelerin birbirlerine uyguladıkları ticareti kısıtlayıcı düzenleme ve engeller küresel büyümenin yavaşlamasına yönelik endişeleri artırıyor. İkincisi, ek gümrük tarifeleri ve ticaret engelleri aynı zamanda küresel enflasyon üzerinde yukarıda doğru baskı riski de oluşturuyor. Bununla birlikte OECD, enflasyon riski düşük olan ekonomilerde merkez bankalarının faiz indirimlerini sürdürmesi gerektiğini de önererek, küresel büyümenin desteklenmesinin daha kritik bir öncelik arz ettiğini hatırlatıyor. Ticaret savaşları, küresel ekonominin görünümüne yönelik öngörülebilirliği azaltıyor ve birçok OECD üyesi ülkede, hane halkının yaşam standartları ve alım gücünün iyileştirilmesine yönelik olası adımları da zora sokuyor.

OECD'nin raporu, bir başka temel risk olarak, küresel büyümenin öngörülenden daha da keskin bir şekilde yavaşlaması durumunda, finansal piyasalarda dalgalı fiyat ayarlamalarının yaşanmasının kaçınılmaz olacağı uyarısında da bulunuyor. Bunun anlamı, hisse senedi ve tahvil piyasalarında hayli dengesiz koşulların oluşabileceği. OECD, dünya ekonomisine yönelik pozitif senaryo için ise ABD, Kanada, Meksika, Avrupa Birliği ve Çin'in birbirlerine uyguladıkları ek gümrük tarifelerini herhangi bir anlaşma ile düşürmeleri, Avrupa Birliği başta olmak üzere, artan jeopolitik risklere bağlı olarak savunma gibi alanlarda borçlanma yoluyla finanse edilen kamu harcamalarının artırılması halinde ise kısa vadede daha güçlü ekonomik büyüme sağlanabileceğini hatırlatıyor.

Uluslararası işbirliğinin önemi

OECD, ticaret savaşlarıyla jeopolitik gerginliklere bağlı olarak, şu anki kritik dönemde uluslararası işbirliğinin özellikle önemli olduğunu ve ticaret engellerinin maliyetli bir şekilde artmasını önlemek için ülkelerin koordineli hareket etmesi gerektiğini de vurguluyor. Rapor, önde gelen ekonomilerin bütçe performanslarını iyileştirmek, kamu harcamalarını kontrol altına almak ve gelirleri artırmak için atacakları mali adımlarla, hükümetlerin gelecekteki ekonomik şoklara karşı daha iyi tepki verebileceklerinin ve harcama baskılarını da daha kolay yönetebileceklerinin altını çiziyor. Ticaret savaşlarından kaynaklanan zorluklar, önde gelen ekonomileri üretkenliği artıracak yurt içi politika reformlarını yeniden canlandırmaya da yönlendirebilir. OECD'nin bir başka tespiti ise enflasyonist baskıların birçok ekonomide devam ettiği yönünde.

Yapısal reformlara hız verilmeli

Ülkelerin büyük bir bölümü hizmet sektörü enflasyonunun hâlâ yüksek seviyelerde seyretmesinden ve mal fiyatlarının da düşük seviyelerden yeniden yükselişe geçmesinden rahatsız. İlgüçü piyasaları ise tüm bu küresel öngörü azalışına ve büyümedeki yavaşlamaya rağmen iyi direnç gösteriyor. OECD, küresel GSYH büyümesinin 2024'te yüzde 3.2'den, 2025'te yüzde 3.1'e, 2026'da ise yüzde 3'e doğru ivme kaybedeceğini de vurgulamış. Küresel belirsizliklere rağmen G20 ekonomilerinde manşet enflasyonun 2025'te yüzde 3.8'den 2026'da yüzde 3.2'ye gerilemesi de bekleniyor. Bununla birlikte, çekirdek enflasyon 2026 yılında da ABD dahil, birçok ülkede merkez bankası hedeflerinin üzerinde kalmaya devam edecek. OECD, üye ülkelere daha yoğun bir şekilde yapısal reformlara hız vermeyi de öneriyor. Türkiye'nin büyüme performansı ise yukarıda doğru revize edilmiş durumda. Türkiye, enflasyonla mücadelesine rağmen büyüme performansında G20 ülkeleri içinde ilk 5'te yer almayı sürdürecektir.

Yapay zeka vizyonuyla küresel yarışa hazırlık

Ocak ayında 22 milletvekiliyle çalışmalarına başlayan TBMM Yapay Zeka Araştırma Komisyonu, Türkiye'yi küresel yapay zeka ekosistemine hazırlıyor. Komisyon Başkanı Fatih Dönmez, çıkacak sonuçların mevzuatın yanı sıra Türkiye'nin küresel rekabette gücünü artıracak bir vizyon belgesi haline getireceğini söyledi.

TÜRKİYE'nin küresel yapay zeka ekosistemine hak ettiği yere gelmesi için reform niteliğinde adımlar atılıyor. Ocak 2025'te faaliyetlerine başlayan TBMM Yapay Zeka Araştırma Komisyonu'nda 22 milletvekiliyle Türkiye'de yapay zekanın doğru şekilde uygulanması için gerekli bileşenler incelenecek. Bu çalışmaların detaylarını İstanbul Ticaret'e anlatan TBMM Yapay Zeka Araştırma Komisyonu Başkanı Fatih Dönmez, ocak ayında başlayan komisyon çalışmalarının yaklaşık 4 ay süreceğini söyledi. Çalışmalar neticesinde komisyonun hazırlayacağı raporun sadece mevzuat gereksinimine altyapı oluşturmayacağını vurgulayan Dönmez, "Bilakis ülkemizin küresel rekabette ihtiyaç duyduğu ve inşallah çalışma yapılması gereken alanlara ışık tutacak, farkındalık yaratacak bir vizyon belgesi olacak" diye konuştu.

DÖNÜŞÜMÜN MERKEZİ

Dönmez, komisyon çalışmalarında hem bilimsel araştırmaları hem de toplumsal beklentileri dikkate alıp politika önerileri geliştireceklerine işaret ederek, şu bilgileri verdi: "Ülkemizde; bilimle, adaletle ve toplumsal duyarlılıkla şekillenen bir yapay zeka ekosistemi yaratmak temel amaç. Bu hedef doğrultusunda, yapay zekayı

tarım, eğitim, dijital finans ve sürdürülebilir çevre gibi ana sektörlerdeki dönüşümün merkezine koymak, işgücü piyasasındaki dönüşümü avantaja çevirmek ve yapay zekaya uygun bir yönetim mekanizmasını tesis etmek, kritik öncelikler arasında yer alıyor. Diğer taraftan, vatandaşlarımızın da yapay zeka teknolojileri hakkında bilinçlendirilmesi, bu teknolojilerin günlük yaşamda nasıl çalıştığı ve neler vaat ettiği konularında bilgilendirilmesi, en önemli önceliklerimizden."

AB İLE UYUM

Mevzuat çalışmaları konusunda diğer ülkelerin incelendiğini belirten Dönmez, şöyle devam etti: "AB bu konuda daha sıkı bir yasal çerçeve oluşturmuşken, başta ABD olmak üzere diğer ülkeler, özel sektörün attığı adımları önceleyen AB'ye göre daha serbest politika izleyen bir yaklaşım içinde. Ülkemizde AB Tüzüğü ile uyumlaştırma ve çerçeve sözleşmenin imzalanması başta olmak üzere çalışmalarımız halihazırda devam ediyor. Komisyon yapacağı çalışmalar neticesinde, kapsamlı bir yapay zeka mevzuatına ihtiyaç olup olmayacağı hususunu ortaya koyacak. Gerekliğinde AB ve ABD gibi örnekleri göz önünde bulundurarak, kendi çalışmalarımıza yönelik

düzenlemeler yapılacak. Komisyon çalışmalarımızın sonucunda, böyle bir düzenlemenin hemen mi yapılması yoksa ileriki yıllara mı bırakılması konusu daha net ortaya çıkacak."

İSTİHDAM 50 BİNE ÇIKACAK

Dönmez, yapay zeka alanında yetişmiş insan kaynağını güçlendirmenin ve beyin göçünü tersine çevirmenin, Ulusal Yapay Zeka Stratejisi'nin önemli bir bileşenini oluşturduğunu söyledi. 2025 yılı sonuna kadar yapay zeka alanındaki istihdamın 50 bine, lisans öğrencisi sayısının da 10 bine çıkarılmasının hedeflendiğini dile getiren Dönmez, bu amaçla yürütülen çalışmalarını şöyle sıraladı:

■ Son beş yılda, TÜBİTAK burs ve destek programları kapsamında, yapay zeka alanında toplam 2 bin 935 proje ve 3 bin 721 bilim insanı ve gencimize 11.3 milyar TL destek verildi. Girişimcilik Destekleme Programı (BiGG) kapsamında, yapay zeka alanında da önemli katkı sağlandı.

■ Program desteğiyle 2012 yılından itibaren 477 yapay zeka odaklı teknoloji girişim firması kuruldu. Bunlardan 373'ü projelerini başarıyla tamamladı.

■ Son 12 yılda oyun alanında kurulan 477 teknoloji girişimine yaklaşık 539 milyon TL destek sağlandı.

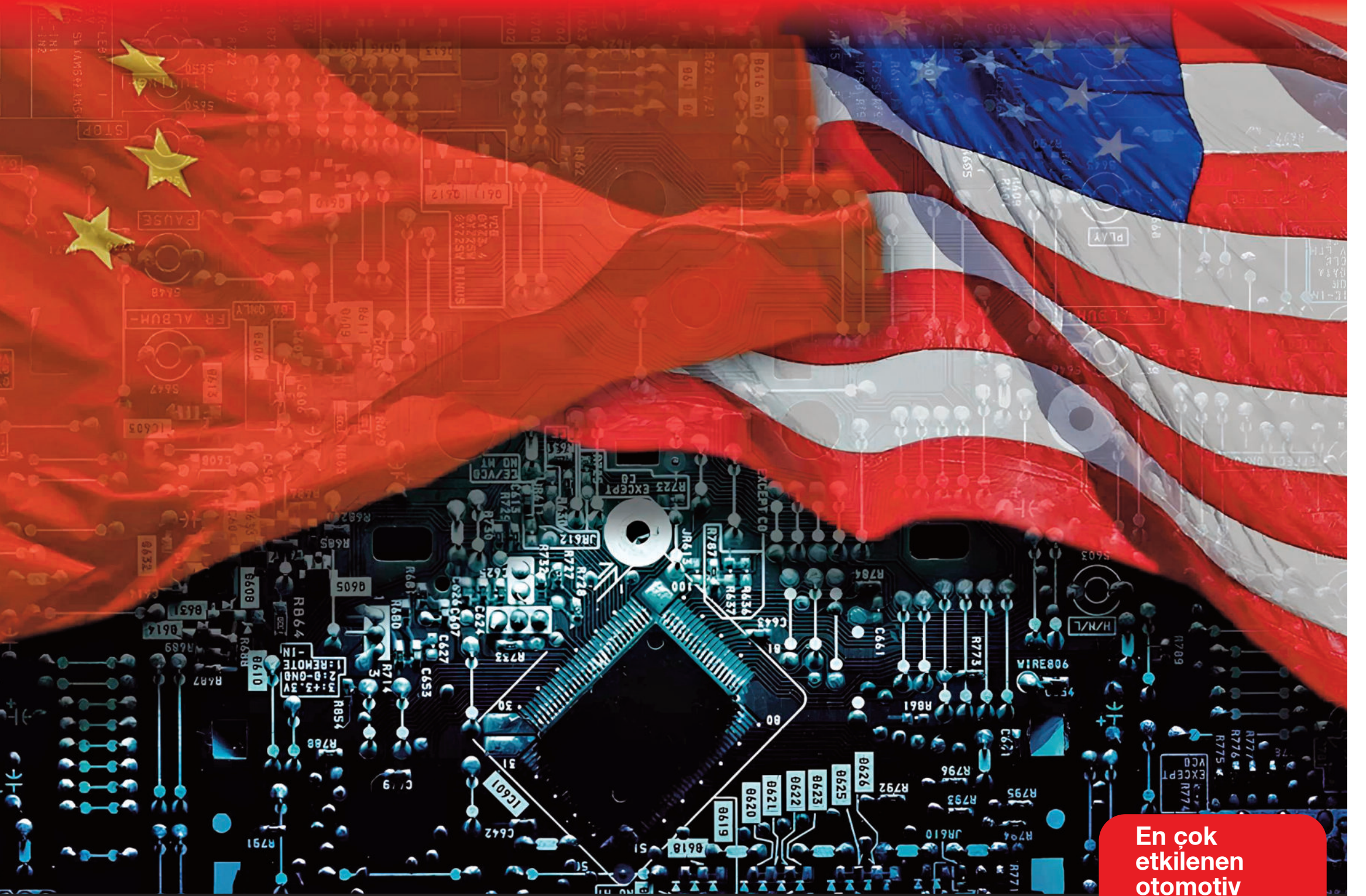
Çin ve ABD'den farklıyız

TBMM Yapay Zeka Araştırma Komisyonu Başkanı Fatih Dönmez, Çin'in otoriter yapay zeka yönetimi ve ABD'nin büyük şirketler tarafından yönlendirilen yapay zeka politikalarına karşılık, Türkiye'nin yerli ve milli imkanlarını azami düzeyde kullanarak toplumun yapısına uygun, birey haklarını önceleyen, hesap verebilir yapay zeka uygulamaları geliştirerek, bu alandaki farkını ortaya koyduğunu vurguladı. Dönmez, şöyle devam etti: "Yerli veri merkezleri, yerli çip, süper bilgisayarlar, yerli bulut imkanları gibi Türkiye'nin geliştirmekte olduğu yapay zeka altyapısı sayesinde, şeffaf ve açık kaynak yapay zeka çözümleri sunuluyor. Böylece Türkiye, küresel teknoloji şirketlerine önemli bir alternatif haline gelebilir. Küresel ticaret savaşlarının her geçen gün kendini hissettirdiği bir ortamda Türkiye, Çin'den uzaklaşan üretim yatırımlarını kendisine çekebilir. Bunun için yapay zekayı azami verimlilikte kullanan akıllı üretim tesisleri kurabilir."

En az bir alanda dünyanın en iyisi olmalıyız

Türkiye'nin yapay zeka alanında fark yaratmasının önemli bir bileşeninin de yapay zekanın kullanıldığı alanların en az birinde dünyanın en iyisi haline gelmek olduğunu söyleyen Fatih Dönmez, şöyle konuştu: "Savunma sanayimizin geldiği nokta, buna güzel bir örnek. ASELSAN, HAVELSAN, BAYKAR gibi şirketler aracılığıyla yapay zeka destekli İHA'lar, otonom sistemler ve akıllı savaş teknolojileri geliştirerek askeri alanda ön plana çıktık. Ayrıca, ülkemizin coğrafi konumu, Avrupa ile Asya arasında teknoloji transferine imkan sağlayarak, ülkemizi yapay zeka girişimleri için ideal bir merkez haline getirebilir. Burada bölgesel enerji merkezi olma vizyonuna benzer bir vizyonu kastediyoruz. Başta sınır komşularımız olmak üzere, Ortadoğu ve Orta Asya ülkelerinde teknolojik dönüşüm süreçlerine liderlik ederek, ülkemiz bu bölgelerde rekabet avantajı yakalayabilir."

Ticaret savaşının bir diğer cephesi TEKNOLOJİ

ABD-Çin teknoloji rekabeti, küresel elektronik sektörünü yeniden şekillendirdi ve her iki ülke de teknolojik üstünlük için yarışıyor. Bu savaş, yapay zekadan otomotive, sosyal medyadan mesajlaşma uygulamalarına kadar birçok alanda veriliyor.

ABD-Çin teknoloji savaşı, 8 yıldan beri ilk kez şiddetlendi ve tarifelerden ihracat kontrollerine, piyasa erişim kısıtlamalarına kadar geniş bir cephede önlemlerle küresel elektronik ortamı yeniden şekillendiren bir teknolojik üstünlük yarışı haline geldi. Yapay zekadan çip üretimine, 5G altyapısından kuantum teknolojilerine kadar birçok alanda kıran kırana bir rekabet yaşanıyor.

Teknoloji rekabeti sadece iki ülke arasında kalmıyor, büyük ülkeler de stratejik adımlar atarak pazardaki yerini sağlamlaştırmaya çalışıyor. Gümrük tarifelerinin uygulanmaya başlamasıyla birlikte ticaret savaşının rotası da değişiyor. ABD, Çinli teknoloji devlerine yönelik yaptırımlarını genişletirken, Pekin yönetimi de yerli üretimi teşvik ederek Batı'ya bağımlılığı azaltmaya çalışıyor. Özellikle çip üretiminde kritik bir oyuncu olan Tayvan'ın jeopolitik önemi bu süreçte daha da arttı.

YAPAY ZEKA VE OTONOMA YATIRIMLAR

Son yıllarda gündemimizde olan yapay zeka, süper güçler arasındaki rekabetin en yoğun yaşandığı alanlardan biri. ABD, yapay zeka yatırımlarında dünyada lider haline geldi. Çin ise yapay zeka teknolojilerine yaptığı büyük yatırımlarla dikkat çekiyor. 2020 yılında, bir dronun Libya'da insan müdahalesi olmadan gerçekleştirildiği saldırı, otonom silahların savaş alanındaki rolünü gözler önüne serdi. Bu süreçten

sonra gerçekleşen savaşlarda en çok kullanılan saldırı güçleri oldu. Çin'in, 2026 yılına kadar tamamen otonom silah sistemlerini devreye almayı planladığı bildiriliyor.

ÇİP YATIRIMLARI

Küresel rekabetin bir diğer cephesi yarı iletken çipler ise modern teknolojinin temel taşlarından biri olarak kabul ediliyor. Tayvan, dünya genelindeki en gelişmiş çiplerin yaklaşık yüzde 92'sini üreterek bu alanda kritik bir rol oynuyor. Bu durum, Tayvan'ı ABD ve Çin

devlerini, üretim merkezlerini Çin dışına taşımaya yöneltiyor. Son dönemde Lenovo, ASRock ve Dell gibi dev şirketler, tedarik zincirlerini çeşitlendirme stratejisini benimsemeye başladı. Teknoloji firmalarının Çin dışına yönelmesi, küresel üretim haritasında büyük bir değişimi işaret ediyor. Özellikle Hindistan, Vietnam ve Tayvan, yeni üretim merkezleri olarak öne çıkıyor. ABD, Çin ile olan ekonomik bağlarını azaltarak, teknoloji tedarik zincirinde daha bağımsız bir yapı oluşturmayı hedefliyor.

yükseliyor.

İstanbul Ticaret Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Öğr. Üyesi Dr. Ali Boyacı, bu teknolojik kapanışın sadece iki ülkeyi değil, tüm dünyayı etkilediğini belirtiyor. Çünkü, birçok ülke hangi tarafla daha yakın olacağını belirlemek zorunda kalıyor. Türkiye gibi teknoloji yatırımlarını artıran ülkeler için ise bu savaş, hem riskler hem de fırsatlar barındırıyor.

SOSYAL MEDYA HAMLELERİ

Sosyal medya platformları da ülkeler arasındaki gerilimin merkezinde yer alıyor. Dünyanın önemli iki gücü olan ABD ve Çin arasında yaptırımlar uygulanmaya devam ediyor. Özellikle ABD'nin Huawei markasına uyguladığı yaptırımlar, markanın birçok ülkeden çekilmesine neden oldu. Bu yaptırımlar markaların gelişmesinin de önüne geçiyor. ABD, Çin merkezli TikTok

uygulamasının ulusal güvenlik tehdidi oluşturduğu gerekçesiyle ByteDance şirketinden uygulamadaki hisselerini satmasını talep etti. Ayrıca ABD Başkanı Donald Trump, Çin'in diğer yatırımlardan daha az bir bütçeyle bu yıl başında geliştirip piyasaya sürdüğü yapay zeka uygulaması DeepSeek'i olumlu olarak gördüğünü ve Amerikan endüstrisi için bir 'uyandırma çağrısı' olması gerektiğini söylemişti.

arasındaki teknoloji savaşında stratejik bir merkez haline getiriyor. Çin'in Tayvan üzerindeki politik ve askeri baskıları, küresel çip tedarik zincirlerini tehdit ederken, ABD ise Tayvan ile olan ilişkilerini güçlendirerek bu kritik teknolojinin akışını güvence altına almaya çalışıyor.

ÜRETİM MERKEZLERİNİ DEĞİŞTİRİYOR

ABD, uyguladığı yeni politikalarla birlikte teknoloji

KARŞI ADIMLAR

Öte yandan, Çin de bu baskılara karşı önlemler alıyor. Pekin yönetimi, yerli şirketleri desteklemek ve ihracat üzerindeki baskıyı hafifletmek için çeşitli teşvik paketleri üzerinde çalışıyor. ABD-Çin ticaret savaşları, teknoloji sektöründe köklü değişimlere yol açıyor. Üreticilerin Çin'den çıkışı hızlanırken, Hindistan ve Güneydoğu Asya yeni üretim merkezleri olarak

En çok etkilenen otomotiv sektörü

Teknoloji savaşları, küresel ekonomi ve tedarik zincirleri üzerinde de derin etkiler yaratıyor. Özellikle otomotiv sektöründe yaşanan çip krizleri, üretimde aksamalara ve ekonomik kayıplara neden oluyor. Tayvan'ın çip üretimindeki merkezi rolü, bu tür krizlerin küresel boyutunu gözler önüne seriyor. Pandemi zamanında yaşanan çip krizi nedeniyle araçlar birçok fonksiyonunu revize etmiş ve teknolojilerini azaltmıştı. Tayvan'da yaşanabilecek bir çatışmanın dünya ekonomisine trilyonlarca dolarlık zarar verebileceği belirtiliyor.

Mesajlaşma uygulamaları atakta

Teknoloji savaşlarının bir diğer önemli cephesi ise mesajlaşma uygulamaları oldu. Rusya, Çin ve ABD kendine ait mesajlaşma uygulamaları kullanırken, bu aslında diğer ülke uygulamalarına güvenin olmadığını da gözler önüne seriyor. Telegram'ın kurucusu ve Üst Yöneticisi (CEO) Pavel Durov, uygulamadaki aylık aktif kullanıcı sayısının 1 milyarı geçtiğini bildirdi. Durov, Telegram'ın Çin merkezli WeChat hariç, dünyanın en popüler ikinci mesajlaşma uygulaması olduklarını söyledi.

Tunus'la işbirliği Afrika pazarının kapısını açar

KUZEY Afrika'da Libya ve Cezayir'e komşu olan Tunus, hem Avrupa hem de Afrika pazarına erişimde avantajlı konumuyla dikkat çekiyor. Tunus, tarihi ve kültürel bağlarının yanı sıra ticari işbirliği açısından da Türk iş dünyası için önem arz ediyor. Tunus'la Türkiye arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA), daha fazla ticaret ve daha büyük pazarlar için fırsatlar barındırıyor.

Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi Ahmet Misbah Demircan, iki ülke arasındaki ticaret fırsatları hakkında sorularımızı cevapladı.

TİCARİ FIRSATLAR

Türkiye ve Tunus arasındaki ticaret hacmini artırmak için en önemli fırsatlar ve engeller nelerdir? Türk firmalarına sunulan özel teşvikler var mı?

Tunus, ülkemiz için istikrarlı ve önemli bir ihracat pazarı olma özelliğine sahip. Ülkemiz lehine dış ticaret dengesi de gösteriyor ki Tunus pazarı, Türk firmaları açısından önemli bir ihracat pazarı olarak değerlendiriliyor. Tunus devletinin tüm yabancı yatırımcılara yönelik finansal teşvikleri, performans ve yatırım maliyetlerine

ölçüde artıracak. Türk firmalarının üretimlerinin bir kısmını burada gerçekleştirmesinin ticarete önemli bir ivme kazanacağı değerlendiriliyor. İşbirliği modeli uygulanarak, Tunus'un dış ticaretindeki açıktan kaynaklanan menfi algıyı pozitif çevirme imkanı mümkün.

GÜMRÜKSÜZ GİRİŞ

Tunus, Afrika pazarına açılan bir kapı olarak görülüyor. Türk firmaları Tunus'u bölgesel bir üretim ve ihracat merkezi olarak nasıl değerlendirebilir?

Tunus ve Türkiye'nin, bulundukları bölgedeki coğrafi ve ekonomik bağlamdaki kilit rolü işbirliği olanaklarını öne çıkarıyor. Bu çerçevede, Tunus pazarında Tunuslu firmalarla yapılacak işbirliği önem taşıyor. Komşu ülkeler Cezayir ve Libya ile birlikte değerlendirildiğinde, Tunus önemli bir konumda yer alıyor.

Tunus üzerinden, Tunuslu firmalarla işbirliği olanakları da göz önünde bulundurularak, Libya, Cezayir ve diğer Afrika pazarlarına girilebilir. Bunun yanı sıra, üretim süreçlerinin bir bölümünün Türkiye'den Tunus'a transfer edilerek, burada belirli bir oranda katma değer yaratılmasıyla ürünün Tunus menşei kazanması

Ticaret Bakanı Ömer Bolat ve Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi Ahmet Misbah Demircan, Tunus'ta temaslarda bulundu.

yönelik yatırım primleri gibi önemli teşvik mekanizmaları mevcut. Bu destekler; kalkınmada öncelikli bölgeler, sektörler ve yatırım toplam tutarına göre değişkenlik arz edebiliyor ve çok daha avantajlı bir pozisyonun yakalanması mümkün olabiliyor.

REKABET DURUMU

Türk markaları Tunus pazarında nasıl daha güçlü bir yer edinebilir? Gümrük vergileri, lojistik veya yerel rekabet açısından en büyük zorluklar nelerdir?

Normalde iki ülke arasında STA sebebiyle vergisiz olarak ihracat yapmamız gerekiyor. Ancak Tunus, dış ticaret fazlası sebebiyle bazı sanayi ürünlerinde gümrük vergisi uyguluyor. Bununla bağlantılı olarak, Türk firmalarının ihracat pazarlarında belirli bir olgunluğa erişmesi ve ürünlerinde katma değer bir bölümünü Tunus'ta kazandırma yönündeki yatırım girişiminde bulunması, bu pazardaki başarıyı önemli

sağlanacaktır. Bu şekilde Tunus'un diğer Afrika ülkeleriyle olan serbest ticaret anlaşmaları doğrultusunda gümrük vergisiz olarak o pazarlara ihracat edilmesi mümkün olabilir.

POTANSİYEL SEKTÖRLER

İnşaat, enerji, tarım ve teknoloji gibi stratejik sektörlerde Türk yatırımları için en büyük potansiyel hangi alanlarda? Tunus hükümeti bu sektörlerde yabancı yatırımcıları nasıl destekliyor?

Türk yatırımcıların Tunus devletinin teşvikler verdiği öncelikli sektörleri tercih etmesinde fayda var. Tunus'ta öncelikli sektörler arasında nanoteknoloji, biyoteknoloji, elektronik sanayi, gıda sanayi, otomotiv sanayi, havacılık, denizcilik, demiryolu sanayi, tekstil ve giyim sanayi, bilgi iletişim teknolojileri ile yenilenebilir enerjiler yer alıyor.

Tunus hükümeti tarafından yabancı yatırımcılara yönelik sunulan ve temelde vergisel teşviklerle belirli oranlarda sağlanan yatırım primlerini içeren destek mekanizmaları bulunuyor.

Vergi teşvikleri boyutuyla; tamamen ihracata yönelik faaliyet gösteren firmalara sermaye malları, hammadde ve yarı mamul için vergi muafiyeti mevcut. Diğer taraftan; Tunus'un AB ülkeleri, Arap ülkeleri, Afrika ülkeleri ve Türkiye ile imzalanan STA'lar çerçevesinde, ilgili ülkelerden ekipman ve hammadde ithalatında gümrük vergisi muafiyeti uygulanıyor. Söz konusu desteklerin oranları ve üst limitleri; yatırım primi ve altyapı destekleri noktasında kalkınmada öncelikli bölgeler ve Tunus devletince öncelikli sektörler göz önünde bulundurulmak suretiyle farklılaşabiliyor.

Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi Ahmet Misbah Demircan, iki ülke arasındaki ticari işbirliğinin katma değer üzerinden geliştirilebileceğine dikkat çekti. Büyükelçi Demircan, "Tunus üzerinden, Tunuslu firmalarla işbirliği olanakları göz önünde bulundurularak, Libya, Cezayir ve diğer Afrika pazarlarına girilebilir" dedi.

Ahmet Misbah Demircan
Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi

Pazar payı nasıl artırılabilir?

Türkiye'nin Tunus Büyükelçisi Ahmet Misbah Demircan, "Tunus'ta yatırım yapmak veya ürünlerini satmak isteyen Türk iş insanlarına en önemli tavsiyeniz nedir" sorusunu şu şekilde cevapladı: "Tunus'u güçlü yönlerinden alınacak destekle ve barındırdığı fırsatlarla birlikte değerlendirmek büyük

Demircan, sanayi ürünleri konusunda ise şu bilgileri paylaştı: "Tunuslu firmalar, STA'dan kaynaklanan vergi ve fiyat kalite avantajından dolayı makina alımlarında Türk ürünlerini tercih ediyor. Bu noktada, Tunus ve Türkiye arasındaki işbirliği boyutunun ihracatın ötesine taşınarak iki ülke arasında yatırım olanaklarının da değerlendirildiği bir çerçevede ele alınması, Türk ürünlerine olan yaklaşıma da katkı sağlayarak, pazar payını artırma noktasında önemli bir fonksiyon üstlenecek."

RİSK VE FIRSAT ANALİZİ

Büyükelçi Ahmet Misbah Demircan, "Tunus'ta yatırım yapmak veya ürünlerini satmak isteyen Türk iş insanlarına en önemli tavsiyeniz nedir" sorusunu şu şekilde cevapladı: "Tunus'u güçlü yönlerinden alınacak destekle ve barındırdığı fırsatlarla birlikte değerlendirmek büyük

olduğu tarihi ve kültürel zenginlikler, turizm sektörünü destekliyor. **Akdeniz'e kıyısı olan stratejik bir konumda bulunması, dış ticaret için avantaj sağlıyor. Ülkede genel olarak iyi bir altyapı bulunuyor, bu da iş faaliyetlerini destekliyor.**

Fırsatlar
■ Tunus, yabancı yatırım çekmek için ekonomik reformları teşvik edebilir.
■ Yenilenebilir enerji projeleri gibi sürdürülebilir enerji alanındaki fırsatlar değerlendirilebilir.
■ Tunus, dış ticaretini çeşitlendirerek ekonomik büyümeyi destekleyebilir.

önem arz etmekle birlikte, bu pazarın sahip olduğu birtakım zorlukların ise tedbirli ve hazırlıklı bir iş modeli yaklaşımıyla bertaraf edilmesi gerekiyor. Bu şekilde Tunus pazarını hedefleyen firmalarımız için başarının kilidi açılacaktır."

Büyükelçi Demircan, ülke ekonomisindeki fırsatlar ve riskler hakkında da şu bilgileri paylaştı:

Güçlü yönleri

■ Tunus'un sahip

Zayıf yönleri

■ Yüksek işsizlik oranları, ekonomik kırılganlığa işaret ediyor.

■ Tunus'un enerji ihtiyacının büyük bir kısmı dışarıdan sağlanıyor. Dolayısıyla enerji fiyatlarındaki dalgalanmalara duyarlı.

■ Zaman zaman siyasi ve sosyal istikrarsızlıklarla karşılaşan Tunus'un ekonomik büyümesi bu durumdan olumsuz etkileniyor.

Tehditler

■ Tunus'un bulunduğu coğrafyada yaşanan bölgesel istikrarsızlık, ekonomiyi olumsuz etkileyebilir.

■ İthalata dayalı bir ekonomi, dış ticaret dengesizlikleri ve finansal zorluklara neden olabilir.

■ Tunus, deprem ve diğer doğal afetlere karşı hassas olabilir, bu da ekonomik zararlara neden olabilir.

DEVLET DESTEKLERİ VE HİBELER

Sanayi Ar-Ge projeleri destekleme programı

1509-TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı ile ülkemizde yerleşik kuruluşların EUREKA altında yer alan araçlara (EUREKA Küme, EUREKA Network, vb.) sundukları proje esaslı araştırma-teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerinin desteklenmesi amaçlanıyor. EUREKA programına katılan, Türkiye’de yerleşik, firma düzeyinde katma değer yaratan tüm kuruluşlar bu programdan yararlanabilir.

Uluslararası Ar-Ge ve yenilik projeleri yapan Türkiye’de yerleşik kuruluşlara sağlanacak destekle, ülkemizdeki teknik yeterliliğin ve bilgi birikiminin artırılması, kuruluşların uluslararası teknoloji birikimine erişiminin ve teknoloji transferinin sağlanması, edinilen teknolojik bilgi ve deneyimin kuruluş bünyesinde içselleştirilerek, özgün teknolojilerin geliştirilmesinde ivme kazandırıcı ve yönlendirici bir etken olması ve kuruluşların uluslararası pazarlarda yer almasına katkı sağlaması amaçlanıyor.

Ar-Ge, bilimsel ve teknik bilgi birikimini artırmak amacıyla sistematik bir temelde yürütülen yenilikçi faaliyetler ve oluşan bilgi birikiminin yeni uygulamalarda (ürün, süreç) kullanımıdır.

Yenilik ise bir fikri, geliştirilmiş, iyileştirilmiş ya da yeni ve satılabilir bir ürüne veya süreç dönüştürmeye yönelik bir dizi bilimsel, teknolojik, mali ve ticari faaliyeti ifade eder.

Destek oranı ne kadar?

Destek almaya hak kazanan büyük ölçekli firmalara yüzde 60, KOBİ’lere yüzde 75 oranında hibe destek sağlanıyor.

Desteklenen gider kalemleri neler?

Personel giderleri,

Ahmet KARATAŞ

Seyahat giderleri, Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri, Malzeme ve sarf giderleri, Yurt içi ve yurt dışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri,

Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri.

Proje bütçesi ne kadar?

Uluslararası çağrı duyurularında aksi belirtilmediği sürece herhangi bir bütçe kısıtlaması bulunmuyor.

Kimler başvurabilir?

1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Destek Programı’na Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvuru yapabilir.

Kriterler

I. Endüstriyel Ar-Ge İçeriği, Teknoloji Düzeyi, Yenilikçi Yönü

II. Proje Planının ve Kuruluş Altyapısının Proje İçin Uygunluğu

III. Proje Çıktılarının Ekonomik Yarara ve Ulusal Kazanıma Dönüştürülebilirliği

Başvurular nasıl yapılır?

1509 programı ulusal proje başvurusu öncesinde EUREKA altında yer alan araçlara uluslararası ortaklı proje başvurusu yapılmış olmalı. Bu araçlar altında açılan çağrı duyurularının <https://eureka.org.tr> web adresinden takip edilmesi ve eureka@tubitak.gov.tr e-posta adresinden bilgi alınması öneriliyor. Uluslararası proje başvuru süreçleri tamamlandıktan sonra 1509 proje başvuruları çevrimiçi olarak <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> internet adresinden yapılır.

Başvuru ne zaman yapılır?

Başvurular sürekli açıktır ve yılın her günü eteydeb.tubitak.gov.tr adresinden çevrimiçi olarak yapılabilir. Ancak çağrılı uluslararası programlara sunulacak proje, ilgili çağrının değerlendirme takvimine uygun şekilde TÜBİTAK’a sunulur.

OSB’lerde ‘yeşil çarklar’ hızlandı

Organize Sanayi Bölgeleri, yeşil enerjiye geçiş sürecinde büyük adımlar atarak sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlıyor. OSB’ler, son 4 yılda yenilenebilir enerji kapasitelerini 4 kat artırırken, 17 OSB de ‘Yeşil OSB Belgesi’ aldı.

EBRAR SAKAL

SANAYİDE yeşil dönüşüm süreci hızlandı. Organize Sanayi Bölgeleri’nde (OSB), enerji maliyetlerini düşürmek ve çevre kirliliğini azaltmak amacıyla yenilenebilir enerji kullanımı yaygınlaşıyor. OSB’lerde son yıllarda yapılan yatırımlar, güneş ve rüzgar enerjisi gibi kaynakların kullanımını artırırken, sanayi kuruluşlarına da ekonomik olarak büyük avantajlar sağlıyor. OSB’ler, son 4 yılda yenilenebilir enerji kapasitelerini 4 kat artırırken, 17 OSB de ‘Yeşil OSB Belgesi’ aldı.

ÜRETİMİN YÜZDE 45’İ

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) Başkanı Memiş Kütükcü, Türkiye genelinde OSB’lerin toplam üretimin yüzde 45’ini gerçekleştirdiğini, bu nedenle yeşil dönüşümün OSB’lerde hızlanmasının önemli olduğunu belirtti. Kütükcü, OSB’lerin son 4 yılda yenilenebilir enerji kapasitelerini 4 kat artırdığını söyledi. Bu dönüşümle Türkiye’de 17 OSB’nin, çevresel sürdürülebilirlik alanında önemli adımlar atarak ‘Yeşil OSB Belgesi’ almaya hak kazandığını belirten Kütükcü, şu bilgiyi verdi: “Organize sanayi bölgelerimizi Avrupa Yeşil Mutabakatı’na hazırlamak ve çevre dostu üretim süreçlerine geçişlerini desteklemek için eğitimler, seminerler ve bilgilendirme toplantıları düzenliyoruz. Ayrıca OSBÜK bünyesindeki Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik İhtisas Kurulumuz, Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Merkezimiz ile organize sanayi bölgelerimizin ve katılımcı sanayicilerimizin bu dönüşüm sürecini daha etkili bir şekilde takip edebileceğiz.”

HANGİLERİ BELGE ALDI

Kütükcü’nün verdiği bilgiye göre, Yeşil OSB Belgesi alan OSB’ler şöyle: ASO 2. ve 3. OSB, Konya OSB, Nilüfer OSB, Başkent OSB, Gaziantep OSB, Bursa OSB, Makine İhtisas OSB, Düzce 2. OSB, Mersin Tarsus OSB, Demirtaş OSB, Gebze Güzellere OSB,

Antalya OSB, Adana Hacı Sabancı OSB, Gebze Plastikçiler OSB, Çerkezköy OSB, İzmir Tire OSB, Denizli OSB.

250 MİLYON EURO

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır da Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) Projesi kapsamında, Dünya Bankası işbirliğiyle OSB’lere 250 milyon Euro tutarında finansman sağlanacağını açıkladı. Bakan Kacır, projeye birlikte OSB’lerin yenilenebilir enerji alanındaki altyapılarını güçlendireceklerini ve bu yıl OSB’lerin 6 milyar 300 milyon liralık atık su artma tesisleri, güneş enerji santralleri, rüzgar enerji santralleri gibi yeşil altyapı projelerini destekleyeceklerini belirtti.

Bakan Kacır, Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi için toplam 450 milyon dolar bütçeye sahip olduklarını kaydetti.

6 BİN TESİSİ KAPSIYOR

Yeşil dönüşümü başarıyla tamamlayan işletmelere verilen Yeşil Sanayi Belgesi’nin sanayiciler için büyük bir fırsat olduğunu dikkat çeken Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum ise 6 bin tesisi kapsayacak bu düzenlemeyle A sınıfı belge alan sanayicilerin uluslararası pazarda daha prestijli bir konuma geleceğini söyledi.

Dönüşüm için hangi adımlar atılıyor?

Yeşil OSB olmak için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından 4 başlıkta 40 farklı kriter belirlendiğini ifade eden OSBÜK Başkanı Memiş Kütükcü, belge süreciyle ilgili şu bilgiyi verdi: “Yeşil OSB Belgesi almak için OSB’deki atık suların tümünün arıtılıyor olması, enerji üretim kaynağı olarak kömür kullanımının olmaması, OSB’nin en az temel seviye Sıfır Atık Belgesine sahip olması gibi ön kriterler var. Bu ön kriterlerden sonra OSB’lerin ekonomik, sosyal, yönetsel ve çevresel performans göstergeleri de inceleniyor.”

Belge alan OSB sayısının önümüzdeki dönemde daha da artacağına belirten Kütükcü, Yeşil OSB belgesi için Mekânsal Yönetim ve Dijitalleşme Projesi Sistemi (MEYDİP) üzerinden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na başvurulabileceğini hatırlattı.

Hangi OSB’lerde ne yapıldı?

Demirtaş OSB (DOSAB):

Türkiye’nin ilk ve en büyük endüstriyel su geri kazanım tesisini kurarak arıttığı suyun önemli bir kısmını yeniden üretimde kullanıyor.

Gebze OSB: Güneş enerjisi santrali yatırımlarını artırarak, enerji ihtiyacının büyük bir kısmını yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya başladı.

Konya OSB: Güneş enerji santralleri sayesinde elektrik tüketiminin büyük bir bölümünü kendi üretmeye başladı.

İstanbul OSB’leri: Çatı üstü güneş panelleri projeleriyle sanayi üretiminde yeşil enerji kullanımını yaygınlaştırıyor.

SERVİS HİZMETLERİ PERSONELİ EĞİTİM PROGRAMI**RESTORAN YÖNETİCİLİĞİNE GİDEN YOLDA İLK ADIMLAR!**

Eğitim Tarihleri : 21 Nisan - 10 Mayıs 2025
Eğitim Saatleri : 54 Saat/ 3 Hafta
Eğitim Süresi : Pazartesi - Perşembe- Cumartesi
Eğitim Şekli : 09.00 - 16.00
Eğitim Yeri(Teori) : Yüz Yüze
Eğitim Yeri (Uygulama/Staj) : İstanbul Ticaret Üniversitesi
Son Kayıt Tarihi : 16 Nisan 2025

Eğitim ücretsizdir.

Bilgi ve Ön kayıt için: sem.ticaret.edu.tr

Kariyer için iki anahtar: Esneklik ve motivasyon

İstanbul Ticaret Üniversitesi Kariyer Merkezi'nde yapılan 'İK Sohbetleri' etkinliğinde, gençlere kariyer için ipuçları verildi. Uzmanlar adaylara, farklı alanları değerlendirmeleri, iş ilanına özel olarak hazırlanmaları ve mülakatlarda motivasyonlarını göstermeleri tavsiyesinde bulundu.

ERTAN ERYILMAZ

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi Kariyer Merkezi (KAMER) tarafından düzenlenen 'İK Sohbetleri' etkinliği, öğrencileri sektör profesyonelleriyle bir araya getirdi. KAMER Müdürü Koray Uslu'nun moderatörlük yaptığı etkinliğin konuğu, Akten Kozmetik İnsan Kaynakları Müdürü Canan Aslan oldu.

FARKLI ALANLAR

Canan Aslan konuşmasında, mezunların yalnızca kendi bölümlerinde kariyer yapmak zorunda olmadığına dikkat çekerek, "Farklı alanlara yönelmek ve çeşitli sektörlerde deneyim kazanmak avantaj kazandırabilir" dedi. Aslan ayrıca, "Kariyerinizde fark yaratmak istiyorsanız,

mezuniyetinizi beklemeden adımlar atmaya başlayın" uyarısı yaptı.

İFADE YETENEĞİ

İşverenlerin yalnızca diploma ve akademik başarıya odaklanmadığını belirten Aslan, "Adayların motivasyonu ve kendilerini etkili bir şekilde ifade edebilme yeteneği önem kazandı. Artık adayların teknik yetkinlikleri kadar işe olan ilgisi ve isteği de önemli bir kriter" dedi.

CV'LER İŞE ÖZEL OLMALI

Özgeçmiş hazırlama süreciyle ilgili uyarıda bulunan Aslan, CV hazırlarken yapılan en büyük hatalardan birinin, kişiselleştirilmemiş başvurular olduğuna dikkat çekti. Canan Aslan, şu bilgileri paylaştı: "Önemli

olan, başvurduğunuz pozisyona uygun şekilde CV'nizi özelleştirmektir. İş ilanında belirtilen anahtar kelimeleri kullanarak özgeçmişinizi şekillendirmek, sizin için büyük bir avantaj sağlar. Adayların deneyimlerini ve başarılarını ölçülebilir verilerle desteklemeleri gerekiyor."

MÜLAKATTA BEDEN DİLİ

Mülakat sürecine de değinen Aslan, şunları söyledi: "Mülakatlarda yalnızca teknik bilgi değil, aynı zamanda kendinizi etkili bir şekilde ifade edebilme yeteneğiniz de önem taşır. Karşınızdaki kişiyi iyi dinleyip doğru cevaplar vermek, beden dilinizi etkili kullanmak ve kendinize güvenmek büyük fark oluşturur."

Programcılık öğrencileri Yapay Zeka Enstitüsü'nde

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı ikinci sınıf öğrencileri, TÜBİTAK BİLGEM Yapay Zeka Enstitüsü'ne ziyaret etti. Ziyarette öğrencilere, Meslek Yüksekokulu Müdürü Doç. Dr. Muhammet Ceylan, Bilgisayar Programcılığı Programı'ndan Öğr. Gör. Dilara İçkecan,

Bilgisayar Teknolojileri Programı'ndan Öğr. Gör. Berfin Düztepe ve Öğr. Gör. Şimal Bozdağ eşlik etti. 'Yapay Zeka Uygulamaları' dersi kapsamında gerçekleştirilen ziyarette, enstitü uzmanları yaptıkları sunumda yapay zeka projelerinin kullanım alanlarını tanıttı. Sunumda ayrıca, Milli Muharip Uçak

KAAN, elektronik harp teknolojileri, Türkiye'nin Türkçe Büyük Dil Modeli ve Türkiye Yapay Zeka Portalı gibi önemli projeler hakkında detaylı bilgiler paylaşıldı. Öğrenciler de TÜBİTAK BİLGEM yetkilileriyle görüşerek kariyer planlamaları ve staj imkanları konusunda sorular yöneltti.

İş görüşmesinden önce mülakat simülasyonu önerisi

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi Kariyer Merkezi tarafından 'İŞKUR Kişisel Gelişim ve İş Hayatında Başarı Eğitimi' düzenlendi. İŞKUR İş Kulübü Lideri Cihat Yanmış'ın katılımıyla çevrimiçi gerçekleştirilen eğitimde, iş arama süreci, mülakat teknikleri ve kariyer planlaması konuları ele alındı.

İş arama sürecinde 'tecrübeye' dikkat çeken Cihat Yanmış, mülakat ve diğer görüşmeler için pratik yapılması gerektiğini belirtti. İş görüşmesi pratiği yapmanın önemini vurgulayan Yanmış, grup ve bireysel mülakat simülasyonlarına katılmanın öğrencilere ciddi

avantaj sağlayacağını kaydetti.

Mülakatlarda başarılı olabilmek için etkili iletişim becerilerinin ve beden dilinin önemine dikkat çeken Yanmış, "Doğru kıyafet seçimi, enerjik bir görünüme sahip

olmak ve gülümsemek işveren üzerinde olumlu izlenim bırakır. Ayrıca, tokalaşma, göz teması ve oturma düzeni gibi detaylar da çok önemli" dedi. Kariyer planlamasının uzun vadeli bir yolculuk olduğunun altını çizen Yanmış, "Üniversite yıllarında kulüp faaliyetlerine katılmak, kişisel gelişim eğitimleri almak ve staj deneyimleri edinmek, mezuniyet sonrasında iş bulma sürecini kolaylaştırır" diye konuştu.

Öğrenci toplulukları buluştu

ÖĞRENCİ topluluklarının gönüllü çalışmalarını hayata geçiren iftar programları, birlik, paylaşım ve dayanışma duygularını pekiştirdi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sütlüce Yerleşkesi'nde iftar

programları düzenleyen Yeni Nesil Öğrenci Topluluğu, Genç Gönüllüler Topluluğu ile Genç Düşünce Topluluğu, İnsan Düşünce Topluluğu, Uluslararası Öğrenci ve Müspet toplulukları, farklı

günlerde gerçekleştirdikleri iftar programlarında 1000'in üzerinde öğrenciyi aynı sofrada buluşturdu. Küçükalyalı Yerleşkesi'nde de Kalite Topluluğu ve Vuslat Topluluğu tarafından iftar programları düzenlendi.

Çanakkale Zaferi milli mücadele ruhunu gösterdi

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi Genç Kızılay Topluluğu, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Programı düzenledi. Programda konuşan Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler İngilizce Bölüm Başkanı Doç. Dr. Uğur Yasin Asal, Çanakkale Zaferi'nin yalnızca askeri bir mücadele değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşlarından biri olduğunu vurguladı. Doç. Dr. Asal, Çanakkale ruhunun milli mücadelenin temelini oluşturduğunu ifade etti. Asal, bu kahramanlık destanının yalnızca anma törenleriyle değil, eğitim ve kültürel çalışmalarla da yaşatılması gerektiğini belirtti.

Satınalma ve Tedarik Zinciri Yöneticiliği

Sertifika Programı

Eğitim Tarihi : 15 Nisan - 26 Haziran 2025
Eğitim Süresi : 99 saat
Eğitim Şekli : Uzaktan Eğitim
Eğitim Fiyatı : 55.000 TL

İTO üyeleri, İstanbul Ticaret Üniversitesi öğrenci, mezun ve personelleri ile TUSMOD üyelerine %25 indirim uygulanacaktır.

Bu program İstanbul Ticaret Üniversitesi ve Türkiye Satınalma ve Tedarik Yönetimi Derneği (TUSMOD) işbirliği ile düzenlenmektedir.

Detaylı bilgi ve ön kayıt için: sem.ticaret.edu.tr

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

SEM

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZİ

444 0 413

ticaret.edu.tr

Kişisel gelişim

Kişisel gelişim kavramı, bilgi toplumu ile çok daha önem kazandı. Nitekim hızlı bilgi artışı, bu bilgilere ulaşma ve uyum sağlama ihtiyacını da hızlandırdı. Klasik okul müfredatı bu ihtiyaca cevap veremeyince; yetişkin eğitimi, yaşam boyu eğitim âdeti yeniden güncel hâle geldi. Doğru toplumlarının, inanç eksenli hayat boyu öğrenme anlayışı; Batı toplumlarında teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilimsel bir metot olarak yayıldı.

Günümüz toplumları için kişisel gelişim kaçınılmazdır. Düşünün ki; bir öğrenci, bir işçi, memur, öğretmen ve benzeri olarak kendinizi geliştirme faaliyetinin dışında kalabilir misiniz? Zaten günlük hayatın hızı devinimi, zorunlu olarak sizi kişisel bir gelişime itiyor, hatta zorluyor.

Kimi insanlar, rutinin kör, sağır ve dilsiz eden girdabında kişisel gelişim engelleriyle iç içe yaşıyor. İşte bütün mesele bu engelleri aşabilmektir. Esasen rutine girmiş bir hayat, çok önemli bir sosyal yaşam hastalığıdır. Rutin, bireyin dinamizmini yok eden, üreticiliğini bloke eden, yaşam motivasyonunu düşüren bir hastalık gibidir.

Çağımız insanının en önemli sorunlarından biri olan kişisel ataleti yenmek çok önemlidir. Daha da önemlisi, yaşamın rutininde kaybolmadan yaşam dinamizmini yakalayabilmeliyiz. Bu yolu izleyerek bir fark oluşturmalyız. Nitekim kişisel gelişimin özünde potansiyelimizi daha fazla harekete geçirmek, performansımızı artırmak vardır. Kişisel gelişim; aynı parkurda yer aldığınız insanlara göre daha kısa zamanda yol almak, derinleşmek, daha renkli, daha yoğun, daha ufuklu bir durumu yakalayabilmektir. Kişisel gelişim bir bakıma, kendi iç zenginliğinizi yaşam alanına katmanın çabasıdır.

Çevremize dikkatli bakalım. Gerçekten de kişisel gelişim duyarlılığı olanların hayatta fark oluşturabildiklerini görüyoruz. Kendisini geliştirme kaygısı olan öğrenci, standart müfredatın takipçisi olmakla yetinmez. Onun üstüne çıkmak suretiyle bir fark üretir. Yine kişisel gelişime inanan bir çalışan, iş ortamında farklılığını hissettirir. Kısa zamanda öne geçer, terfi alır.

Doğuştan getirdiklerimiz mi? Sonradan öğrendiklerimiz mi?

Kişisel gelişimi ele aldığımız bir seminerimizde ilginç bir soru sorulmuştu: “Kişiler dünyaya, doğuştan farklı zeka ve kişilik altyapısına sahip bir şekilde geliyorlar. O hâlde, hayat boyunca ne yaparsak yapalım doğuştan getirdiğimizle sınırlı değil miyiz?” İlk etapta bakıldığında ‘evet’ diyoruz.

Bireylerin doğuştan getirdikleri temel zihinsel ve kişilik özellikleri kendilerine has potansiyellerdir. Bunların yaşam boyunca geliştirilmesi, bir dereceye kadar mümkündür. Ama “Sonuçta belirleyici olan, esas kaynaktır” diye düşünülebilir.

Karmaşık bir sorun gibi görünüyor. Karmaşık olduğu içindir ki, eğitim ve psikolojinin vazgeçilmez tartışma konularından biri şudur: Doğuştan getirilen özellikler mi, yoksa çevreden kazanılanlar mı daha etkilidir? Kendi içinde bir paradoksu barındıran bu çıkmazı tartışmak istemiyoruz. Ama aşağıdaki örneğe dikkatlerinizi çekiyoruz. Doğuştan sahip olduğumuz özelliklerle öğrenme süreci ile kazandıklarımızın yaşamımızdaki etkileri bakımından, şu örnek ilgi çekicidir:

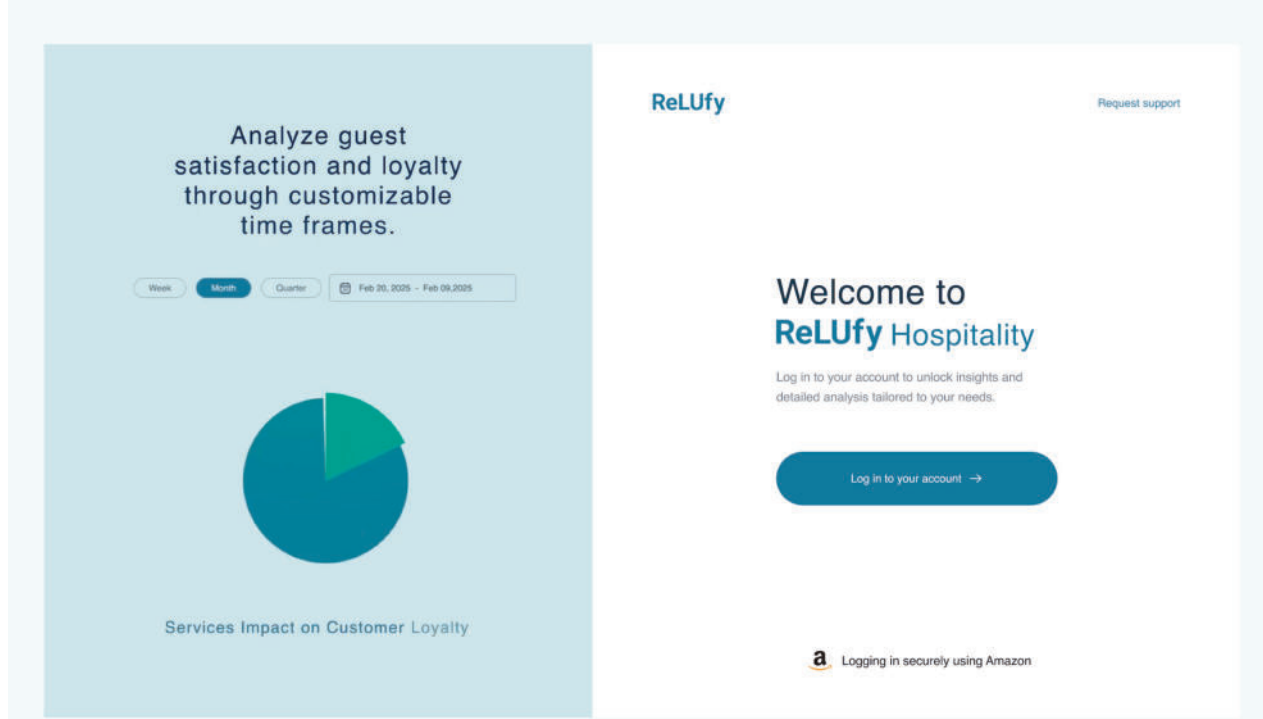
İki kişi düşünelim. Bunlardan birincisi doğuştan altın özellikler taşımış olsun. İkincisi ise doğuştan daha az kıymetli gümüş özellikler getirmiş olsun. Altın değerinde özellikler potansiyeline sahip kişi; daha rahat, hantal, atıl bir hayat sürüyor. Aslında altın değerinde kişisel özelliklere sahip ama bunlar yaşam alanına yansımıyor. Mesleğe dönüştürüyor ama başarıyı sağlamıyor. Atalet içindeki bireyin atıl potansiyeli olarak saklı duruyor. Aynen kilolarca altın külçesi olan ve bunları herhangi bir üretimde değerlendirip büyümeksizin evde yastık altında saklayan biri gibi.

Gümüş değerindeki bireysel özelliklere sahip kişi ise bu özelliklerinin farkındadır. Onları tanımaya çalışır, analiz eder. Onlardan ne çıkabileceğini, onları nasıl değerlendireceğini düşünür, planlar yapar ve uygular. Hummalı bir çalışmayla gümüş değerindeki özellikleri ile uğraşır. Onları yorar, geliştirir. Aynen gümüş külçeleri olan tüccar misali, onları yastık altında tutmaz. Hayata aktırır, işler. Gümüş külçelerden bilezik, kolye ve benzeri objeler yapar. Yani sahip olduğu gümüş değerindeki potansiyeli hayat sahnesine yansıtır ekonomiyi kazandırır.

Her iki kişi yan yana geldiğinde, hangisi daha gelişmiş yahut başarılı görünür? Altın potansiyeli olan ama onu evde saklayan, dışarıdan hiçbir belirtisi görünmeyen kişi mi; yoksa gümüş de olsa onu çok iyi değerlendiren, geliştiren ve dışardan fark edilecek biçimde işleyen kişi mi?

Tabii ki işlenmiş olan gümüş; hayata akmış, işe yaramış, katma değer üretmiş olması bakımından atıl duran altın potansiyelinden daha öne çıkar. Altın, önemli ve değerlidir ama ham potansiyelden performansla dönüştürülmez. Gümüş ise hamlıktan çıkmış, işlenmiş, ataletten, durgunluktan, rutinden kurtulmuştur.

Yapay zekayla işletmelere operasyonel verimlilik

BTM ile büyüyen gelecek vizyonu

BTM’yi sosyal medya aracılığıyla tanıdığını ve geç keşfettiği için üzüldüğünü belirten ReLUfy’ın Kurucu Ortağı Lara Aboulaban, “Hiçbir girişimcinin her şeyi aynı anda yapması mümkün değil. Ancak bunun için çabalamak zorundayız ve

bazen kendimizi çok yalnız hissedebiliyoruz” diyerek, BTM’nin sağladığı desteğin önemine dikkat çekti. Aboulaban, BTM’de benzer süreçlerden geçen girişimlerle bir arada olmanın motivasyon artışında büyük bir fark yarattığını vurgulayarak,

“Alanında uzman olan doğru kişiye ulaşmak, sorularımızı sormak ve yol gösterici destek almak çok kıymetli. Bunu BTM’de bulabiliyoruz. Bütün ekibin büyük bir emeği var ve bunu severek yapıyorlar. Fark tam da burada oluşuyor” dedi.

Lara Aboulaban

MÜŞTERİ SADAKATI

ReLUfy; müşteri geri bildirimlerini toplarken, aynı zamanda bu verileri ticari verilerle

harmanlayarak kapsamlı bir analiz sunuyor. Bu analizlere göre müşteri sadakatini artırmaya yönelik stratejiler oluşturulmasına yardımcı oluyor.

ReLUfy’ı rakiplerinden ayıran en büyük farkı ise işletmelerin daha önce göz ardı edilebilecekleri atıl verileri anlamlı içgörülere dönüştürmesi. Girişim, her türlü veri türünü işleyerek işletmelere

müşteri sadakatini, verimli pazarlama stratejileri ve maliyet etkin operasyonlar sağlıyor. ReLUfy’ın yapay zeka destekli modülleri, işletmelere veri setlerini grafiklerle, tablolarla ve anlamlı raporlarla sunuyor. Bu sayede işletmeler, hangi hizmetlerin müşteri sadakatine katkı sağladığını, hangi hizmetlerin ise müşteri algısında olumsuz etkiler yarattığını kolaylıkla tespit edebiliyor.

30’U AŞKIN YAPAY ZEKA MODELİ

Turizm, otelcilik ve restoran sektörlerinde aktif olarak kullanılan yazılım, farklı hizmet sektörlerine de uyarlanabiliyor. Müşteri segmentasyonu ve hiper-kişiselleştirme modülleri, her sektördeki farklı müşteri taleplerine göre özelleştirilebiliyor. ReLUfy’ın sunduğu diğer bir özellik ise yapay zeka modellerinin hızlı ve verimli bir şekilde yeni sektörel ihtiyaçlara göre geliştirilmesi. Farklı sektörlerden gelen veri çeşitliliğini analiz etmek ve işletmelere en doğru içgörülerini sunmak için 30’dan fazla yapay zeka modelini aktif olarak kullanıyor.

HEDEF YENİ SEKTÖRLERE AÇILMAK

ReLUfy’ın Kurucu Ortağı Lara Aboulaban, sadece hizmet sektörleriyle sınırlı kalmayıp, telekomünikasyon, bankacılık ve sağlık gibi farklı alanlarda da etkinlik göstermeyi hedeflediklerini söyledi. Girişimin veri analitiği ve yapay zeka alanlarındaki yenilikçi çözümlerini geliştirerek, sektöre değer katan özgün hizmetler sunmayı planladığını anlatan Aboulaban, “ReLUfy, bu çözümleri her büyüklükteki işletmenin kolayca erişebileceği uygun fiyatlarla sunarak, daha geniş bir müşteri kitlesine ulaşmayı amaçlıyor” dedi.

2026

Düsseldorf - Almanya
7 - 9 Ocak 2026

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

AVRUPA’NIN PROMOSYON ÜRÜNLERİ FUARINDA YERİNİZİ ALIN

PSI 2026

- Avrupa’nın en büyük ve etkin promosyon ürünleri fuarlarından
- 2 salondan 3 salona yükselen sergileme alanı
- 29 ülkeden 240’ı yabancı olmak üzere 600 katılımcı
- 74 ülkeden 11.000’den fazla ziyaretçi
- 63. kez düzenlenecek PSI’nın her yıl yükselen ziyaretçi grafiği
- Promosyon sektörünün uluslararası enstitüsü PSI’nın (Promotion Product Service Industry) 6.000 uluslararası üreticisi, ithalatçısı ve distribütörü ile buluşma imkanı
- İlk defa PSI üyesi olacak firmalara ilk yıl ücretsiz PSI üyelik fırsatı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Türkiye Milli İştirak broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı’nın teşvik işlemleri hakkında bilgilendirme
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 600 Euro / m²
Minimum Katılım Alanı : 9 m²

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

Çiğdem Terzi Esendemir

0212 455 61 03
0530 040 83 71
cigdem.terzi@ito.org.tr

Şeyma Pekcan

0212 455 65 07
0542 421 82 85
seyma.pekcan@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

Gine'yle mega ticaret fırsatları

Batı Afrika'nın yükselen pazarlarından Gine, inşaatın enerjiye, tarımdan madencilığe kadar birçok alanda ticaret fırsatı barındırıyor. Türkiye ile Gine arasındaki 240 milyon dolarlık ticaret hacminin 500 milyon dolara çıkarılması hedefleniyor.

MESUDE DEMİRHAN

TÜRKİYE ile Gine arasında ikili ilişkilerin gelişmesine rağmen ticaret hacmi henüz istenilen seviyede değil. İki ülke arasında mevcut ticaret hacmi 240-250 milyon dolar seviyesinde. Bu rakamın 500 milyon dolara çıkarılması hedefleniyor.

İstanbul Ticaret Odası bu hedefe ulaşılması amacıyla 'Gine'ye Yönelik Ticaret ve Yatırım Fırsatları' webinarı düzenledi. Webinarın açılışında konuşan İTO Yönetim Kurulu Üyesi Giyasettin Eyyüpkoca, Oda olarak webinar etkinlikleriyle binlerce kilometre ötedeki bir coğrafyaya daha bu sayede erişme imkanı yakaladıklarını söyledi. Eyyüpkoca, Gine Yan Sanayi Borsası'nın da webinar katılımasının artan işbirliğinin somut bir göstergesi olduğunu belirtti.

STRATEJİK PARTNER

Gine'nin 300 km'lik kıyı şeridi uzunluğu, yüzde 40'ı 15 yaşın altındaki genç nüfusu ve eşsiz doğal kaynaklarıyla Batı Afrika'nın cazibe merkezi olduğunu vurgulayan Eyyüpkoca, şöyle devam etti: "Gine, özellikle dünyanın en büyük demir madeni olması planlanan Afrika'nın mega projesi Simandou ile son derece büyük bir potansiyeli elinde tutuyor. Türkiye ise altyapı alanındaki tecrübesi ve donanımıyla Gine için stratejik partner olabilecek ülkelerin başında geliyor. Bugün itibarıyla ticaret hacmimizin ulaştığı en yüksek rakam 298 milyon dolar. Batı Afrika ile dış ticaretimizde Gine'nin aldığı pay yüzde 4.64. Kısa vadede bu rakamı 500 milyon dolara ulaştırmak, ilişkilerimizi stratejik düzeye taşımak elimizde."

ÇİFTE VERGİLENDİRME AVANTAJI

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması gibi adımların yürürlüğe girmesinin de ikili ticari ilişkilere büyük ivme kazandıracağına işaret eden Eyyüpkoca, "İstanbul Ticaret Odası olarak Gine ile işbirliğimizin katlanarak artacağına inanıyoruz ve her konuda güç birliği yapmaya hazırız. Nitekim Afrika ile ilişkilerimizde her zaman kardeşçe çalışmaya ve birlikte kalkınmaya inandık. Bu bakış açısıyla Afrika ülkelerinin birçoğu ile de sıkı ekonomik ve sosyal ilişkiler tesis edecek faaliyetlere öncelik verdik" dedi.

ZENGİN MADEN YATAKLARI

Konakri Büyükelçisi Rifat Cem Örnekol ise Türkiye ile Gine arasında büyükelçiliklerin karşılıklı açılmasıyla ilişkilerin daha da gelişeceğini söyledi. Gine'nin maden kaynaklarının yanı sıra birçok alanda büyük bir potansiyel sunduğunu dile getiren Örnekol, yatırım yapacak kişilerin doğru iş insanları ve paydaşlarla irtibat kurabilmelerinin önemine dikkat çekti. İş insanlarının Gine'deki potansiyelin farkında olduğunu, ancak ülkeyi çok iyi tanımadıklarını dile getiren Örnekol, şöyle konuştu: "Bu sebeple Gine'nin tanıtımı için de faaliyetlerde bulunuyoruz. Gine maden anlamında çok zengin. En başta boksit madeni geliyor. Yeni demir madenleri ve cevheri çok yüksek başka madenler de keşfedildi. Burada ilk madenin sonbaharda çıkarılması öngörüülüyor. Bu yatırımları da Çin'in ardından çok uluslu şirketler yapıyor. Rusya, ABD ve Hindistan, boksit madenlerini doğrudan çıkarıp satıyor. Maden alanlarına kamunun desteğiyle yatırım yapılmasında fayda var."

TÜRK MALLARINI SATMA İMKANI

Örnekol, Türk ürünlerinin Gine pazarındaki satış imkanlarına ilişkin şu bilgiyi verdi: "Otomotiv parçalarından tüketim malzemelerine, inşaatla kadar çok geniş yelpazede potansiyel var. İş insanlarınıza bu pazara girmelerini tavsiye ediyoruz. Ama pazara giriş yaparken de sağlam, güvenilir bir otak bulmak çok önemli. Kısa ve orta vadede ilişkileri artırmak, burada Türk ürünlerini daha fazla satmak için imkanımız var."

İnşaat ve enerjide potansiyel yüksek

Konakri Ticaret Müşaviri Enes Akel, Gine'nin tanıtılması, iş fırsatlarının Türkiye'deki girişimcilere anlatılması için çalıştıklarını belirterek, şöyle konuştu: "Yatırımları ve işbirliğini artırmak, sinerji yaratmak, sadece Gine ile sınırlı değil. Afrika'da diğer ülkelerle

de fırsatlar var. İnşaat ve enerjide potansiyel çok yüksek. Bu nedenle yeni konutlara ve kamu binalarına ihtiyaç var. Güneş enerji yatırımlarına da çok uygun bir ülke. Gine sahip olduğu avantaja rağmen gelişmişlik olarak en alt sıralarda yer alıyor."

SIAL INDIA 2025

Yeni Delhi - Hindistan
11 - 13 Aralık 2025

- Tüm gıda ve içecek ürünleri
- Gıda işleme ve ambalaj ekipmanları

1,4 MİLYAR NÜFUSLU HİNDİSTAN TÜRK GIDA FİRMALARINI BEKLİYOR

HİNDİSTAN VE SIAL INDIA 2025

- Dünya'nın en büyük 5.ekonomisi
- 17,460 milyar ABD \$ hacminde gıda pazarı
- 7,192 milyar ABD \$ hacminde gıda ithalatı
- Yakın zamanda hizmete açılacak 42 mega gıda marketleri
- Gıda ve içecek ürünlerinde yükselen ithalat rakamları
- SIAL India'da Hint profesyonel iş dünyasına ulaşım
- SIAL markası ile SIAL India'da 30 farklı ülkeden uluslararası katılımcılar
- SIAL India'da Hindistan dışında Birleşik Arap Emirlikleri, Japonya, Katar, İran, Güney Kore'dan karar alıcı ithalatçılar ile profesyonel görüşmeler,

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında ve kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştiraki Kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 900 ABD Dolar / m²

Sibel Tayanç

0212 455 61 11
0530 664 86 18
sibel.tayanca@ito.org.tr

Ferit Oğuztürk

0212 455 61 01
0532 304 52 55
ferit.oguzturk@ito.org.tr

Kevser Mercan

0212 455 61 12
0532 714 83 50
kevser.mercan@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | [in](#) [x](#) [f](#) [@](#) /itokurumsal

Pazardaki avantajlar

- Uluslararası havalimanı ve liman
- ECOWAS üyeliği
- Gümrük ve vergi muafiyetleri
- Genç ve artan nüfus
- Tüketimdeki artış
- Sermaye sahipleri
- Güvenlik
- Kolay şirket kuruluşu ve yüzde 100 sermaye sahipliği
- Teknik personel eksikliği

Ne ihraç ediyoruz?

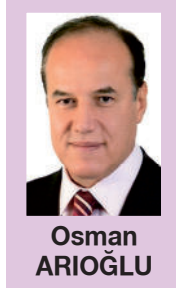
- Bağlantı parçaları takılmamış diğer elektrik iletkenleri
- Demir/çelikten diğer inşaat aksamı
- Demir/alaşimsız çelikten çubuklar
- Makarna
- Diğer yağlar ve müstahzarlar
- Nargile tütünleri
- Metaller için sıcak hadde makinaları ve kombine haldeki sıcak ve soğuk hadde makinaları
- Plastikten damacana, şişe, matara ve benzeri eşya

Ne ithal ediyoruz?

- Kabuklu deniz hayvanı, yumuşakça veya diğer su omurgasızlarının unları, kaba unları ve pellet
- Kakao dene ve kırıkları
- Balıkların katı veya sıvı yağları ve bunların fraksiyonları
- Susam tohumu
- Kahve
- Orkinos ve diğer balıklar
- Kaju cevizi

Gelir vergisi beyan döneminde sona doğru

Gelir vergisi beyan dönemi, 7 Nisan çarşamba son gününe kadar uzatıldı. Gelir vergisi beyanları ile ilgili, Gelir İdaresi öteden beri elektronik beyanname sisteminde geliştirmeler yaparak beyannamelerin daha kolay hazırlanabilmesine imkan sağlama gayreti içerisinde oluyor. Bu yılki beyannamelerle ilgili çalışmalar baktığımızda bazı geliştirmelerin daha yapılabileceğini değerlendirerek bunları sıralamak istiyoruz.

Osman ARIOĞLU

Hazır beyan sistemi

Ticari, zirai veya serbest meslek kazancı nedeniyle düzenli gelir vergisi mükellefiyeti olmayan vergi mükellefleri bakımından hazır beyan sistemi imkanı bulunmaktadır. Ücret, kira, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat elde edenler için bu sistem söz konusu.

Bu sistemde birçok kolaylık sağlanmış durumda. Örneğin, mükellefin kendi adına olan eğitim, sağlık harcamalarına ilişkin faturalar sisteminde görülebiliyor. Eğitim, sağlık harcamaları demişken iki konuya değinmeden geçemeyeceğim. Birincisi sisteme gelen sağlık harcamaları bazen özel sağlık sigortası bulunanlarca sigorta tarafından karşılanmış olabilir. Bu durumdaki faturaların beyanname veren tarafından ayıklanması gerekiyor. İkinci konu ise mevzuat olarak mümkün olduğu halde idari uygulama nedeniyle özellikle sağlık harcamalarında yazar kasa fişlerinin iadelerde dikkate alınmaması konusu. Aslında günümüzde akıllı yazar kasa sistemleri kredi kartıyla ödemelerde zaten harcamayı yapanın adı soyadını da fiş üzerine çıkarıyor. Bu şekilde özellikle eczane harcamalarında fatura yok diye bu tutarların vergi iadesi çıkan durumlarda dikkate alınmaması, düzeltilmesi gereken bir uygulamadır.

Borsadaki hisse senedi alım satım kazançları gerçek kişiler bakımından gelir vergisinden istisna edilmiş durumda, ancak temettü gelirleri belli şartlarla beyana tabi. Özellikle borsada işlem yapan mükellefler bakımından temettü gelirleri ve kesinti tablosu da yine hazır beyan sisteminin kesintiler bölümünden görülebiliyor. Bu çok önemli bir gelişme ve büyük bir kolaylık. Ancak bunun bir adım daha ileri götürülmesi bizce mümkün. Çünkü, yasa hükmünde temettü geliri elde eden ücret, kira ve diğer kazanç mükellefleri bakımından bu temettü gelirlerinin beyana dahil edilip edilmemesi gelirin brüt tutarına bağlı. 2024 yılı için bu tutar 230 bin TL. Mükellef, ücret geliri nedeniyle zaten beyanname vermek durumundaysa elde ettiği temettü gelirini de beyannamesine dahil etmesi gerekir. Belki böylesi durumlarda temettü gelirleri de beyannameye otomatik olarak getirilip şöyle bir uyarı yapılabilir. Şayet ücret veya kira ve diğer kazançlar nedeniyle beyanname vermeniz gerekmiyorsa: Hepsinin toplamı 230 bin TL'yi geçmemek kaydıyla kesinti yoluyla vergilenen: Ücret, kira, diğer kazanç ve temettü geliriniz toplamı 230 bin TL'yi aşmadığında beyanname vermeniz veya bu tutarları beyana dahil etmeniz gerekmiyor. Örneğin konut kira geliri nedeniyle beyanname vermesi gereken biri, konut kira geliri ve temettü geliri toplamı 230 bin TL'yi aşmıyorsa temettü gelirini değil sadece kira gelirini beyan edecektir.

Böylece yukarıda belirttiğimiz çerçevede beyan edilmesi gereken durumlarda mükellef, temettü gelirlerinin de otomatik olarak brüt tutarlarının yarısını itibarı ile beyannamesine eklemiş olur. Tekrar kendisinin manuel giriş yapmasına gerek olmaz. Bu nedenle hazır beyan sisteminde sağlanacak bu tür kolaylıklar mevcut teknolojik imkanlar çerçevesinde işlem yapmayı çok daha kolay hale getirecektir.

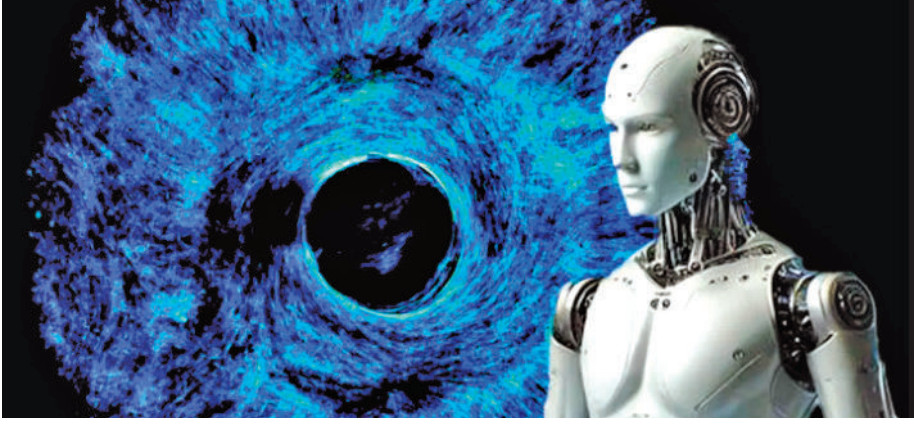
Defter beyan sistemi kullananlar

Defter beyan sistemi kullananlarda, ücret gelirleri doğal olarak bireysel bazda Gelir İdaresinin sisteminde yer almadığı için manuel girilmesi gerekiyor. Bunun dışında yukarıda belirttiğimiz türden temettü gelirleri sistemden otomatik olarak gelen kısmı itibarı ile beyannameye de otomatik olarak yansıtılabilir. Şu anki sistemde bunlar kesintiler tablosunda yer alıyor, ancak beyan tablosuna tekrar giriş yapılması gerekiyor. Bu da gereksiz yere tekrar işlem yapılmasına neden oluyor. Mevcut teknolojik imkanlar çerçevesinde bunun otomatik olarak gelmesi pekala mümkün olacaktır.

Özetle, 2024 yılı için gelir vergisi beyannamesini henüz vermemiş olanlar için 7 Nisan tarihinin son gün olduğunu hatırlatmanın yanında, beyan sistemi ile ilgili Gelir İdaresi tarafından iyileştirilebilecek bazı alanları da yukarıda hatırlatmış olduk.

İnsansı robotlar için yapay kas ürettiler

Bilim insanları, gözün irisini taklit eden, birden fazla yöne hareket edebilen yapay kas üretti. Yumuşak robotlar için üretilen yeni yapay kaslar, daha fazla çeviklik için gerçek dokuları taklit ediyor.

OSMAN KUVVET

LABORATUVARDA yetiştirilen kaslarla çalışan ve potansiyel aktüatörler olarak görev yapacak makinalar olan biyohibrit robotlar yaratmak uzun zamandır çaba gerektiriyor. Biyohibrit robotların esnekliği, onların çok küçük veya karmaşık alanlarda sıkışıp dönmelerine olanak tanıyabilir. Ancak büyük bir engel var; o da mevcut yapay kaslar yalnızca bir yöne çekebiliyor, bu da hareketlerini kısıtlıyor. Bu, yalnızca kolunu esnetebilen, ancak asla döndüremeyen bir robot gibi. Massachusetts Institute of Technology'deki (MIT) araştırmacılar, karmaşık, çok yönlü hareket edebilen bir robot sistemi yaratmak için bu kodu çözdüler. Bir gözün irisini taklit ederek birden fazla yönde hareket edebilen yapay kas sergilediler. Kavramlarını kanıtlamak için hem dairesel hem de dışı doğru kasılan kas gücüyle çalışan bir yapı yarattılar.

DAMGALAMA TEKNİĞİ

Yapay iris benzeri bir yapı oluşturmak için yeni bir teknik olan 'damgalama' uygulandı. Bunun için mikroskobik oluklarla

desenlendirilmiş minik bir damgayı 3D yazdırdılar. Bu damga, yumuşak bir hidrojele bastırılarak kas büyümesi için bir plan oluşturuldu. Daha sonra gerçek kas hücreleri bu oluklara ekilerek liflere dönüştürüldü. Uyarılma sonucunda kaslar kasılıyor ve bu da liflerin çeşitli yönlerde doğru hareket etmesini sağlıyor.

MIT Makina Mühendisliği Bölümü araştırmacıları, "İris tasarımıyla birden fazla yönde kuvvet üreten ilk iskelet kasi destekli robotu gösterdiğimizize inanıyoruz. Bu, bu damga yaklaşımıyla benzersiz bir şekilde mümkün oldu" diyor. Ekip, laboratuvarında yetiştirilen kas hücrelerini yetiştirmek ve eğitmek için teknikler geliştiriyor. Ancak öngörülebilir, çok yönlü hareketlere sahip yapay kaslar yaratmak büyük bir zorluk olmaya devam ediyor.

Araştırmacılar; doğal kas dokularının harika yanlarından birinin de sadece tek bir yöne doğru hareket etmemeleri olduğuna vurgu yapıyor. Araştırmacılar, göz irisinde ve trakeanın etrafındaki dairesel kasları, hatta kol ve bacak kas hücrelerinin bile düz olmadığı, açılı bir şekilde yönelimli

olduğuna da dikkat çekiyor.

İRİŞ GİBİ HAREKET EDİYOR

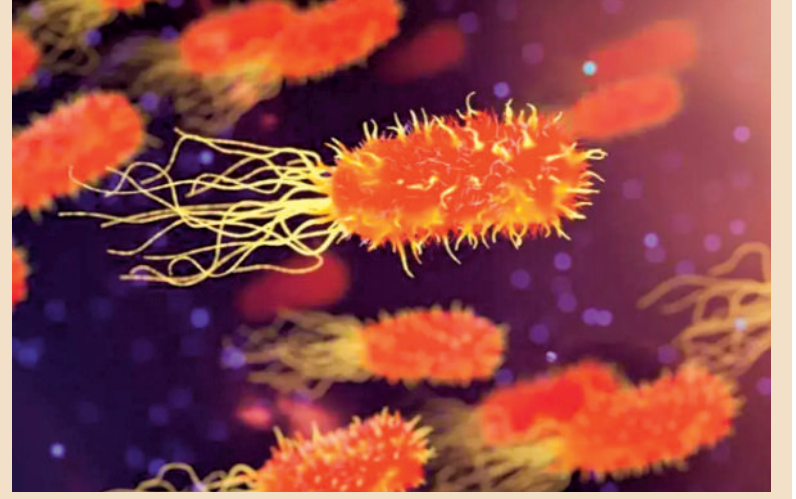
Ekip, her bir kas hücresine uyacak şekilde boyutlandırılmış, son derece ince oluklara sahip, küçük, elde taşınabilen bir damgayı 3 boyutlu olarak yazdırdı.

Temiz bir baskı sağlamak ve hasarı önlemek için araştırmacılar damgayı hidrojele bastırmadan önce bir proteinle kapladılar. Bu protein tabakası desenin eşit bir şekilde aktarılmasını kolaylaştırdı ve damganın hassas jeli yapıştırmadan veya yırtmadan çıkarılmasını sağladı.

Damgalama tekniklerini sergilemek için ekip, bir insan irisinin kas yapısını yarattı. Dairesel ve radyal kas liflerine sahip olup, genişlemesine ve daralmasına olanak tanıyor.

Araştırmacılar, iris desenini bir hidrojele bastıktan sonra ışığa tepki veren genetiği değiştirilmiş hücreleri tanıttı. 24 saat içinde, bu hücreler baskının oluklarına yerleşti, kas lifleri oluşturmak için kaynaştı ve tam iris benzeri deseni izledi. Yapay iris, ışıkla uyarıldığında gerçek bir iris gibi birden fazla yöne doğru kasılıyor. Bu, karmaşık, çok yönlü kas dokusu yaratma yeteneğini ortaya koydu.

Çinli bilim insanları, bakterileri tespit edip yok edebilen ve kendi enerjisini üreten biyosensör geliştirdi. Özellikle temiz suya erişimin kısıtlı olduğu bölgelerde umut olması beklenen cihaz, hem hızlı hem ekonomik çözüm sunuyor.

Su arıtan biyosensörle hızlı ve ekonomik çözüm

ÇİN'in Qingdao Üniversitesi'nden bilim insanları, su örneklerindeki bakterileri tespit edip yok edebilen, kendi kendine çalışan bir biyosensör geliştirdi. Malzeme bilimi ve kimya mühendisliği alanlarında çalışan küçük bir ekip tarafından geliştirilen bu yenilikçi cihaz, Advanced Functional Materials dergisinde yayımlandı.

Dünya nüfusunun hızla artması, güvenli ve temiz içme suyu erişimi her zamankinden daha önemli hale getiriyor. Özellikle gelişmiş su artma sistemlerinden yoksun bölgelerde güvenilir içme suyu sağlamak, küresel bir sorun olarak öne çıkıyor. Çinli bilim insanlarının geliştirdiği bu biyosensör, özellikle su artma altyapısının zayıf olduğu bölgelerde, güvenli içme suyu elde edilmesine önemli katkı sunabilir.

HEM TESPİT HEM TEMİZLİK

Canlı organizmalar veya dokular kullanılarak üretilen biyosensörler, su örneklerinde bakteri tespiti gibi uygulamalarda, geleneksel test yöntemlerinden hem daha hızlı hem de daha ekonomik çözümler

vadediyor. Ancak biyosensörlerin dayanıksız olması ve kısa sürede bozulması, bu teknolojinin önündeki en büyük engellerden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Qingdao Üniversitesi'nden araştırmacılar, bu sorunu çözmek için biyosensörlerini üç farklı bileşenden oluşacak şekilde tasarladı. İlk bileşen, cihaza güç sağlayan enzim bazlı bir yakıt hücresi oldu. Sensör bir su örneğine yerleştirildiğinde, enzimler kimyasal reaksiyonlar yoluyla elektrik üretiyor. Yakıt hücresinin kararlılığını artırmak amacıyla bu enzimler, içi boş bir metal-organik çerçeveye yerleştirildi.

İkinci bileşen ise E. coli bakterilerini tanıyacak şekilde tasarlanan aptamer adı verilen DNA ipliklerinden oluşuyor. Aptamerler, bakterilerin dış yüzeyine bağlanarak varlıklarını tespit edebiliyor.

Üçüncü bileşen de bakterileri yok eden mekanizma oldu. Bu aşamada, aptamerlerle etkileşime giren gümüş nanopartiküller devreye girdi. Gümüş nanopartiküller oksitlendiğinde, bakterileri öldüren hidrojen peroksit üretiliyor.

Başarı oranı yüksek

Laboratuvar testlerinde, biyosensör çok düşük konsantrasyonlardaki E. coli'yi başarıyla tespit etti. Bununla da kalmayıp, yalnızca birkaç saat içinde su örneğindeki bakterilerin yüzde 99.9'unu yok etmeyi başardı. Ayrıca sensör, farklı bakteri türleri arasında ayrım yapabildi ve başka mikroplara karşı da uyarlanabileceğini gösterdi. Cihaz, deniz suyu örnekleri üzerinde de test edildi. Bu testlerde yüzde 91.06 ile yüzde 101.9 arasında geri kazanım sağlandı. Üstelik biyosensör, beş kullanım döngüsünün ardından bile sorunsuz çalıştı.

GIDADA İSRAFA DUR DE!

İstanbul'da her yıl binlerce ton gıda israf ediliyor. Bugün, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için gıda israfına dur diyelim!

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

in x f @ /itokurumsal

**İSRAFIN ÖNLENMESİ:
KAYNAKLARIN VERİMLİ
KULLANILMASI
İLE MÜMKÜN OLUR.**

Âdâb-ı muaşeretin
doğduğu şehir

Âdâb-ı muaşeretin (görgü kuralları) doğduğu şehir elbet İstanbul'dur. İstanbul söz konusu olduğunda medeniyet mevzuu başı tacıdır. Sosyal tarihimiz, 'şehir ve medeniyet' ile tarif edilir.

Hüseyin
ÖZTÜRK

Dünyada kendi değer yargılarıyla medeniyet kuran nadir milletlerden biriyizdir. Tarih sahnesine çıkışımız, insanlık merkezli medeniyetimizle birlikte doğmuştur.

Şehirler, ait oldukları medeniyeti temsil eden çok boyutlu ve zengin yapılarıdır. Külliye bu medeniyetin şahitleridir. İçlerinde türlü türlü, başka başka bilgiler, belgeler, kültürler ve paha biçilmez hazineler barındırır.

Bu nedenle Selçuklu ve Osmanlı'nın kurduğu şehirler, başlı başına bir kültür ve medeniyet havzalarıdır. Bunun başlıca temelini de âdâb-ı muaşeret kuralları belirler.

Selçuklu ve Osmanlı medeniyeti, insan öncelikli ve devamında tababetten hayvanata kadar bir sentez medeniyetidir. Kâinattaki canlıların tümüne hayat hakkı tanıma hükmünün belli kurallara bağlayarak, her canlı varlığın kendine has bir hukuku olduğunu beyan eder.

***

Âdâb-ı muaşeret, insanı yaratılanların en şerefli varlığı kabul edip, bu hükmü yürürlüğe koyması ve yaşanılır kılması için de insanı vazifelendirmiştir. Toplum nizamı, asırlardır işte bu hassasiyetle korunmuştur.

Bu ince ve hassas anlayıştan dolayı büyük medeniyetimiz, dikkatli ve itinalı bir şekilde yaşanılarak öğrenilmiş ve asırların getirdiği tecrübeyle kendine has içtimai ve siyasi düzenle işlemiş, değişik inançlardan her ferdin, -topluma zarar vermemek kaydıyla- örf, adet, gelenek ve kültürel değerlerinin sahiplenilmesini sağlamıştır.

Bu medeniyetin üyeleri ise fert fert, birlikte oldukları diğer insanlarla aşgari müştereklerde uyum içerisinde yaşamaya riayet ederek kurallara uymuşlardır.

Bu kuralların temelini; her canlıya saygı, nezaket, iyi huyluluk, kibarlık, ahlakî ilkeler ve terbiye şemsiyesi altında beden dili ve davranış biçimleri oluşturmuştur. Bunun ismine de âdâb-ı muaşeret denilmiştir.

***

Özellikle Osmanlı döneminde farklı etnik, dini, coğrafi kökene sahip kimseler, İstanbul'da ortak bir yaşam kültürü meydana getirmişlerdir. Bu sebeple; âdâb-ı muaşeretin bir diğer adı da 'İstanbul âdâb-ı muaşeret'i' olarak bilinmiş ve anılmaktadır.

Edebiyatımızın her dalında İstanbul'un geçmişi dile getirilirken; 'İstanbul hanımefendisi' veya 'İstanbul beyefendisi' gibi tanımlar, İstanbul âdâb-ı muaşeretine işaret etmiş ve Avrupa'dan İstanbul'a gelen veya Avrupa'ya gidecekler için çok sayıda âdâb-ı muaşeret kitapları yazılmıştır.

Örneğin Amasyalı İbrahim Edhem, 1898 yılında, 'Rehber-i Müsâfirin ve Âdâb-ı Muaşeret' isimli kitabını, İstanbul'a taşradan gelen memur sınıfı ve devlet-i aliye sınırları dâhilinden veya haricinden İstanbul'a gelen seyyahlar için yazmıştır.

Öte yandan Ahmed Midhat Efendi, İstanbul'a gelen Batıların ilk karşılaştıkları kişilerin kılık, kıyafet ve kalıbına baktıklarını, hal ve hareketlerini gözlediklerini ve kişilere ona göre davrandıklarını yazar.

Yine Amasyalı İbrahim Edhem, "Her insanın ne derece bir kims olduğunu; âdâbından, kişiliğinden, kimliğinden ve sözleriyle özünün bütünleşmesinden anlaşırlar" der.

Fransız tarihçi ve gazeteci Abdolonyme Ubicini de Osmanlıların teşrifat ve görgü kurallarına önem verdiklerini, bu noktada teşrifatı hem bir ilim hem de bir vazife hâline getirdiklerini söyler.

Velhasıl âdâb-ı muaşeretin en çok hissedildiği ve örnek alındığı sahalardan biri de ticari hayat ve ticari seyahatlerdirdir. Mesela İTO'nun düzenlediği yurt dışı fuarlarında Türk iş insanlarının âdâb-ı muaşeretleri her zaman takdir toplamıştır.

Yazıyı, Dolmabahçe ve Yıldız Saray Başmabeyincisi Lütfi Simavi'nin, 'teşrifat ve âdâb-ı muaşeret' üzerine ifadeleriyle nihayetlendirelim:

"Her memleketin kendine mahsus usul ve merasim-i teşrifatı vardır. Bunlar görenek, öğrenilerek, tecrübeyle dikkatle ve bilmediğini bilenlerden öğrenmekle yaşanılır."

Antik eserler
anavatanında

Türkiye'den kaçırılan Septimius Severus'un heykel başı ve pişmiş toprak levhalar, anavatanına iade edildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 8 pişmiş toprak mimari levhanın iadesini sağladı.

TÜRKİYE'den kaçırılan Septimius Severus'un heykel başı ve 48 pişmiş toprak mimari levha, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yürüttüğü çalışmalarla Danimarka Glyptotek Müzesi'nden anavatanına iade edildi.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Burdur Boubon Antik Kenti kökenli Roma İmparatoru Septimius Severus'un başı ve yine Burdur'un Düver köyü kökenli 48 pişmiş toprak mimari levhanın iadesini gerçekleştirdiklerini söyledi. Roma dönemi heykellerinin üstün örneklerinin olduğu antik kentin Anadolu topraklarından kaçırılan arkeolojik miras için dikkat çekici olduğunu belirten Ersoy, kentin özellikle 1960'lı yıllarda kaçak kazı faaliyetleriyle büyük zarar gördüğünü, pek çok eserin sahte belgeler ve köken bilgileriyle İsviçre üzerinden ya da doğrudan ABD'ye kaçırıldığını kaydetti.

Bakan Ersoy, Prof. Dr. Jale İnan'ın milattan sonra 3. yüzyıla tarihlenen heykel başını yerinde

**23 yılda
13 bin eser**

Bu yıl 14 önemli eserin iadesinin sağlandığını belirten Bakan Ersoy, 2024'te bin 149 tarihi eserin bulunup ülkeye geri getirildiğini ifade etti. 2018-2025 yılları arasında 8 bin 967 tarihi eserin iadesini sağladıklarını dile getiren Ersoy, "Çingene Kızı Mozaikleri, Roma dönemi Zeugma kökenli stel, Kiliya tipi idol, Mustafa Dede tarafından istinsah edilen Kur'an-ı Kerim, Roma dönemi Lucius Verus Heykeli, Kybele Adak Heykeli görev süremizde iadesini sağladığımız eserlerden sadece birkaçı. 2002-2025 arasında iadesi sağlanan eser sayısı ise 13 bin 282'dir" diye konuştu.

inceleyerek Boubon kökenli olduğuna dair tespitlerde bulunduğunu ve o dönemlerdeki çalışmalarının ardından sunulan yeni kanıtlarla iade talebinin Danimarka'ya iletildiğini söyledi.

**TİTİZLİKLE
ONARILACAK**

Glyptotek Müzesi'nin sunulan delillerle kendi bilimsel incelemeleri doğrultusunda eseri 'etik nedenlerle' Türkiye'ye iade etmeyi kabul ettiğini belirten

Ersoy, "Herkes yıllar sonra yan yana görmekte olduğumuz baş ve gövdeyi yeniden ilk günkü haliyle, yani birleştirilmiş haliyle görmek istiyor. Bu konuda çok titiz bir çalışma süreci başlatmış bulunuyoruz. Antik dönemde, bu heykel gövdeleri son derece idealize bir şekilde yapıyor ve tarih içinde imparatorların değişmesi gibi durumlarda farklı başların birleştirilmesiyle kullanılıyordu" dedi.

**KOLEKSİYONLARA
GİRDİ**

Düver kökenli pişmiş toprak levhaların da iade edildiğini vurgulayan Bakan Ersoy, şöyle devam etti: "Burdur'un Düver kökenli pişmiş toprak levhaların da yine 60'lı yıllardaki kaçak kazılar neticesinde yurt dışına kaçırıldığı ve dünya çapında koleksiyonlara girdiği biliniyordu. Milattan önce 6. yüzyıla tarihlenen levhalar Antik Pisidia kültürünü anlamamıza olanak sağlayan önemli arkeolojik veriler arasında kabul ediliyor. Dünyanın neresine kaçırılmış olursa olsun bu topraklara ait hangi eser varsa biz bu eserlerin izini sürüp ülkemize getirmekte kararlıyız ve bunu yapmaya devam edeceğiz. Artık koleksiyonerler ya da konunun uzmanlarının kabul ettiği bir gerçek var. Biliyorlar ki ellerinde Anadolu'dan yasal olmayan yollarla çıkarılmış bir arkeolojik eser varsa, Türkiye Cumhuriyeti gelip onu bulacak ve yasal yollarla iadesini sağlayacak."

**350 bin Danimarkalı
ziyaret etti**

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, eserlerin iadesinin yanı sıra yurt dışına kaçırılmadan müze envanterlerine girmesi için yürütülen çalışmalarda önemli bir mesafe kat ettiklerini aktardı.

Danimarka'nın Ankara Büyükelçisi Ole Toft ise eserleri ait olduğu topraklara getirmiş olmaktan memnuniyet duyduğunu belirterek, levhaların Türkiye'ye ait olduğunun tespiti üzerine müze girişimiyle sürecin gerçekleştiğini söyledi. Geçtiğimiz yıl Türkiye'yi 350 bin Danimarkalının ziyaret ettiğini ve bunların 200 bininin Antalya bölgesine geldiğini anımsatan Toft, Türkiye'nin her zaman Danimarkalı turistler için cazibe noktası olduğunu ve önümüzdeki dönemde daha fazla Danimarkalı turistün ülkeyi ziyaret edeceğini dile getirdi.

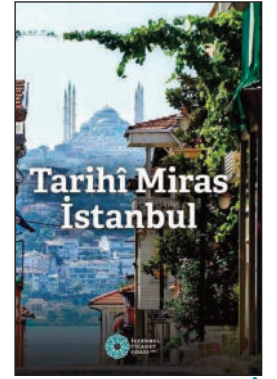
**Kitap
İstanbul**
www.kitapistanbul.org.tr**Tarihi miras
İstanbul**

Binlerce yıllık kadim şehir İstanbul ve onun kadim tarihini anlatan bu değerli eser, medeniyetleri, milletleri, insanlığı kapsayan büyük geçmişini gözler önüne seriyor.

Nazan Öçalır tarafından kaleme alınan ve detaylı bilgiler içeren bu eser, İstanbul'un her semtine, sokağına dair fotoğraflar ve tanıtım yazılarını barındırıyor. Her gün milyonlarca insanın dolaştığı bu büyük şehirde, tarihe tanıklık etmek isteyenler ve geçmişin mirasını farklı açılardan görmek isteyenler için oldukça değerli eser.

İstanbul Ticaret Odası tarafından desteklenen ve basımı yapılan bu değerli eser, tüm okuyuculara Cumhuriyetin 100. yılında mega şehir için yapılmış en güzel çalışmalardan biri olarak yerini aldı.

Nazan Öçalır
İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2023

Binlerce tarihi kaynağa ücretsiz erişim

TÜRK Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yüksel Özgen, kurumun kütüphanesi koleksiyonlarında yer alan toplam 6 bin elektronik dergi ve kitabı ücretsiz olarak uzaktan erişime açtıklarını belirtti. Özgen, okuyucuların kütüphanede ve arşivdeki önemli el yazmaları ile kitaplara daha rahat ulaşabilmesi için birçok çalışmayı hayata geçirdiklerini söyledi.

UZAKTAN ERİŞİM

Özgen, "Kütüphanemizin koleksiyonları için uzun yıllardır satın alınan ve okuyucuların hizmetine sunulan 6 bin elektronik dergi ve elektronik kitabı ücretsiz olarak uzaktan erişime açtık. Kütüphanemizin abone olduğu önemli veri tabanlarından 3'ünü de okuyucularımız için uzaktan erişime sunduk" dedi.

Okuyucuların, kitapları indirebileceklerini belirten Özgen,

"Kütüphane hizmetimiz aboneliikle çalışıyor. Okuyucularımız abone oldukları takdirde ücretsiz olarak indirip kullanabilecekler" bilgisini verdi.

Geçen yıl koleksiyonlarında bulunan 16 bin nadir eseri ve 2 bin 200 el yazmasını uzaktan erişime açtıklarını dile getiren Özgen, ayrıca geçen sene TTK Kütüphanesi'nin kataloglarında kayıtlı ve koleksiyonlarında yer alan 170 bin pozluk süreli yayını uzaktan okuyucunun hizmetine sunduklarını bildirdi.

Veri tabanları da yenilendi

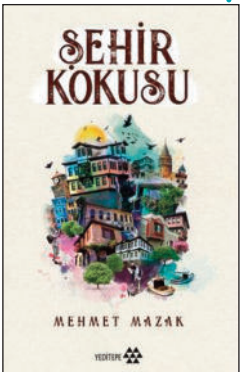
TTK Kütüphanesi, veri tabanını üyeliklerini de yeniledi. Kütüphanenin abone olduğu 3 veri tabanında, çeşitli disiplinler ve bilimsel geleneklerden kronik çalışmalardaki en son araştırmaları bir araya getiren 'Encyclopedia of the Medieval Chronicle' okuyucuya sunuldu. Kullanıcılar, sosyal ve beşeri

bilimler alanında yayımlanan 300'den fazla dergi, 7 bin 500 cilt ve 150 bin makaleye erişim imkanı veren 'Brill Online Journals Collection' ve İslam dünyasıyla ilgili Avrupa dillerinde erişim sağlayan 'İndeks Islamicus' veri tabanlarına da uzaktan erişebilecek.

Şehir kokusu

Bir şehirde zamanı durdurabilmiş sokaklara rastlarsanız eğer, o şehrin kendine has bir kokusu vardır. Sokağa girdiğinizde geçmişten gelen sesler kulağınızda yankılanmaya başlarsa eğer, o şehrin kokusunu almaya başlarsınız. Zamanın imbiğinden süzülüp gelmiş eserleriyle, o eserlerdeki her oymasıyla, her kıvrımıyla, her sütunuyla, her taşıyla geçmişin izlerini taşıyan bir şehir kendi kokusunu yansıtır size. Şehirlerin tarihi, medeniyeti, kimliği, ruhu olduğu gibi kendine has kokusu da vardır. İnsan, yaşadığı ve sevdiği şehrin kokusunu gönlünde hissetmiyorsa o şehre ait olamaz. İnsanoğlu şehir tercihlerinde ve gezilerinde aslında ne kokusu anyorsa onun peşindedir. Şehirlerin kokusu olduğunu ruhumuza fısıldayan yazılar ve kitaplar vardır. İşte bu elinizdeki kitapla şehrin kokusunu ve ruhunu hissedebilirsiniz.

Mehmet Mazak
Yeditepe Yayınevi

Tam
not
aldı

Baykar Genel Müdürü Haluk Bayraktar, X hesabından yaptığı paylaşımda, dünya havacılık tarihinde kısa pistli gemiden inip kalkan ilk SİHA olan Bayraktar TB3'ün ROKETSAN'ın

geliştirdiği İHA-122 süpersonik füze ile ilk atışında 50 kilometreden fazla mesafedeki 6x6 metrelik hedefi deniz üstünde tam isabetle vurduğunu belirterek, "Hedefi havadaki Bayraktar

TB2 lazerle işaretledi. Bayraktar TB3 füzeyi fırlatıp hedefi başarıyla imha etti. İki SİHA'nın koordineli olarak hedefe angajman yeteneği ilk kez test edildi ve tam not aldı" dedi.

Bayraktar TB3 SİHA, ROKETSAN tarafından geliştirilen İHA-122 süpersonik füzeyle test edildi. Bayraktar TB3, ilk denemesinde 50 kilometreyi geçen mesafeden deniz üzerinde bulunan 6x6 metre ebadındaki perdeli hedefi tam isabetle vurdu.

DÜNYA havacılık tarihinde bir ilke imza atarak kısa pistli bir gemiden iniş kalkış yapan ilk silahlı insansız hava aracı (SİHA) olan Bayraktar TB3, ROKETSAN tarafından geliştirilen İHA-122 süpersonik füze ile gerçekleştirdiği ilk atış testinde hedefi tam isabetle vurdu. Baykar tarafından milli ve özgün olarak geliştirilen Bayraktar TB3 SİHA, geliştirme sürecinde yeni bir kilometreyi taşıma daha geride bırakarak mühimmat entegrasyon testlerini sürdürüyor.

Bayraktar TB3 SİHA, Muğla'nın Dalaman ilçesinden ROKETSAN tarafından geliştirilen İHA-122 süpersonik füze ile havalandı. Atış testi için gökyüzüne yükselen Bayraktar TB3, ilk denemesinde 50 kilometreyi geçen mesafeden deniz üzerinde bulunan 6x6 metre ebadındaki perdeli hedefi tam isabetle vurdu.

LAZERLE İŞARETLEME

Atış testinin lazerle hedefleme görevini havada bulunan Bayraktar TB2 SİHA üstlendi. Böylece havada bulunan iki SİHA'nın koordineli lazerle işaretleme ve hedefe angajman yeteneği de başarıyla test edildi. Belirlenen takvim doğrultusunda, Bayraktar TB3'ün mühimmat ve faydalı yük entegrasyon testlerine geliştirme süreci boyunca devam edilecek.

Bayraktar TB3 SİHA, 19 Kasım 2024'te TCG Anadolu'nun 12 derece eğimli rampaya sahip kısa pistinden başarıyla havalandı. Ege ve Akdeniz'in buluşma noktasında 46 dakikalık tarihi bir test uçuşu gerçekleştiren Bayraktar TB3, aynı kısa piste hiçbir iniş destek ekipmanı kullanmadan başarıyla inerek, dünyada bir ilki gerçekleştirmişti.

967 SAAT 55 DAKİKA HAVADA

Bayraktar TB3 SİHA bugüne kadar gerçekleştirilen test uçuşlarında toplam 967 saat 55 dakika havada kaldı. Milli SİHA 20 Aralık 2023'te gerçekleştirilen uzun uçuş testinde ise yere inmeden 32 saat havada kaldı ve gökyüzünde 5 bin 700 km yol kat etti. Milli SİHA, 26 Mart 2024 tarihinde ilk kez ASELSAN tarafından milli olarak geliştirilen ASEFLIR-500 ile uçuşu. Test kapsamında dünyadaki muadillerine göre en yüksek performansa sahip olan ASEFLIR-500 Elektro-Optik Keşif, Gözetleme ve Hedefleme Sistemi entegrasyonu başarıyla gerçekleştirildi.

Tıpta yapay zeka için Çin ile işbirliği

TÜBİTAK ve NSFC tarafından ortak araştırma projelerine yönelik 2025 yılı ikili işbirliği çağrısı yayımlandı. Çağrıyla iki ülkenin bilim insanları arasında üç alanda işbirliği yapılması planlanıyor.

Bu alanlardan biri 'kanser immünoterapisi ve klinik translaşyonel araştırmayı' kapsıyor. İki ülke araştırmacıları, onkoloji için büyük veri ve yapay zeka çalışmaları gerçekleştirecek. İkinci işbirliği alanı ise 'manyetik rezonans görüntüleme ve ultrasonik tıp' olacak. Üçüncü işbirliği alanı da 'yeşil ve sürdürülebilir tarım' olarak belirlendi. 30 Mayıs saat 23.59'a kadar açık kalacak çağrı için TÜBİTAK'a Elektronik Başvuru Sistemi üzerinden başvurulması gerekiyor.

ALACAKLARINIZIN VADESİNİ BEKLEYEREK

ZAMAN KAYBETMEYİN

TEDARİKÇİ FİNANSMAN SİSTEMİ ile
Vadeli Fatura Alacaklarınızı Peşin Olarak Tahsil Edin!

